

Grundskola

Pedagogiskt bokslut 2015

Innehållsförteckning

1 Pedagogiskt bokslut skola	3
1.1 Inledning.....	3
1.2 Sammanfattning.....	3
1.2.1 Tidsplan för åtgärder.....	5
1.2.2 Processen.....	5
1.2.3 Återkoppling och kommunikation.....	5
1.3 Målområde Lgr11 Elevernas ansvar och inflytande.....	5
1.3.1 GR-enkäten.....	5
1.3.2 Mått GR-enkäten Delaktighet och inflytande.....	6
1.3.3 Utvecklingsbehov.....	9
1.3.4 Slutsats.....	10
1.4 Målområde Lgr11 Kunskaper.....	10
1.4.1 Mått Resultat NP.....	10
1.4.2 Bedömning åk 1-5 alla ämnen.....	13
1.4.3 Betyg åk 6-9 alla ämnen.....	14
1.4.4 Mått GR-enkäten Kunskap och lärande.....	18
1.4.5 Slutsats.....	22
1.5 Målområde Lgr 11 Normer och värden.....	23
1.5.1 Mått GR-enkäten Trivsel och trygghet, Bemötande.....	23
1.5.2 Mått TOTIS.....	27
1.5.3 Slutsats.....	28
1.6 Skolmiljö.....	29
1.6.1 Mått GR-enkäten Skolmiljö.....	29
1.7 Förskoleklass.....	32
1.7.1 Utbildningens syfte.....	32
1.8 Fritidshem.....	37
1.8.1 Mått GR-enkäten.....	37
1.8.2 Utbildningens syfte.....	37
1.8.3 Elevgrupperna och miljön.....	43
1.9 Kolla din skola.....	43

1 Pedagogiskt bokslut skola

1.1 Inledning

Alla förskolor och skolor i Ale kommun gör för andra året ett pedagogiskt bokslut där enheten summerar, analyserar och ger riktning framåt utifrån läsåret som gått. Det pedagogiska bokslutet är en bärande del av det systematiska kvalitetsarbetet och ingår i sektorns årshjul enligt nedan.

- a. enheten gör ett pedagogiskt bokslut utifrån enhetsplan och de resultat som uppnåtts (augusti)
- b. sektorn gör ett pedagogiskt bokslut utifrån enheternas bokslut och de resultat som uppnåtts (augusti/september)
- c. rektorerna och förskolecheferna har lärande samtal där de beskriver sina bokslut och funderingar inför framtida enhetsplan (oktober)
- d. rektorerna och förskolecheferna skapar sina enhetsplaner (december)
- e. rektorer och förskolechefer med medarbetare bjuder in verksamhetschef/utvecklingschef till ett samtal om hur arbetet med enhetsplanen löper och gör en prognos inför framtida resultat (februari-april)

En drivande tanke i det systematiska kvalitetsarbetet är att den som gjort en analys har större benägenhet att driva en utveckling i förhållande till analysen och att det systematiska kvalitetsarbetet i sig stärker Ales skolor mot att bli lärande organisationer.

Sektorn driver på det systematiska kvalitetsarbetet genom att fortbilda rektorer, förskolechefer och lagledare. Dessutom lägger sektorn ner mycket tid och kraft på att stödja och störa skolornas kvalitetsarbete.

Vid analys och sammanställning av enheternas pedagogiska bokslut efter 2013-2014 identifierades tre väsentliga och övergripande utvecklingsområden:

- Lusten att lära
- Det pedagogiska ledarskapet
- Systematiskt kvalitetsarbete

Arbetet med att förstärka och utveckla ovanstående områden har pågått under läsåret och kommer att fortsätta även under läsåret 2015-2016.

Underlaget för årets analys är mer omfattande än tidigare. Bättre statistik och analysverktyg, mer omfattande enkätmaterial som går att jämföra över tid gör det möjligt att väsentligt förbättra analysen. Det är dock ett tidskrävande arbete, därför ska detta ses som en första analys. Både enheterna och sektorn kommer att arbeta vidare med en fördjupad analys under hösten och presentera i samband med årsredovisningen.

1.2 Sammanfattning

Sammanfattning resultatutveckling med koppling till de tre fokusområden

Systematiskt kvalitetsarbete

Vårt fokus på systematiskt kvalitetsarbete har gett goda resultat. Alla skolor har utvecklat sitt systematiska kvalitetsarbete utifrån sina behov. En del har fokuserat på dokumentation och att få den systematisk, andra på att utveckla analyserna, ytterligare andra på till exempel övergångar. Vi ser också att kvaliteten på de pedagogiska boksluten från skolorna har blivit bättre, även om vi fortfarande behöver utveckla analyserna.

Vi har arbetat igenom de olika stegen i sektorns resultatuppföljningsmodell och funnit att det fungerar väl. Särskilt viktiga har dialogmötena mellan sektor och enhet varit i att koppla huvudmannens kvalitetsarbete med enhetens. Vår utveckling av områdena som innefattas i det pedagogiska bokslutet har också fungerat väl, där Skolinspektionens självskattningsverktyg Kolla din skola har gett en övergripande bild av varje enhet.

Pedagogiskt ledarskap

En viktig del i att öka det pedagogiska ledarskapet i rektorsgruppen har skett genom nyrekrytering och genom rektorsutbildning och rektorslyft. Det har varit återkommande diskussioner samt en konferens i rektorsgruppen kring temat. Vi har också arbetat vidare med ett projekt för administrativ avlastning som nu startar med en försökstermin. Förra årets lagledarutbildning förväntas ge effekter i form av att det pedagogiska ledarskapet tydliggörs och jobbas med på fler nivåer i våra skolor.

Lust att lära

Här har en hel del arbete skett ute på enheterna där man arbetat utifrån delvis olika inriktningar. BFL (Bedömning för lärande) har varit en viktig sådan. Nu återstår att definiera begreppet i rektorsgruppen och skapa en samsyn.

Vi anser att vi har tagit ut rätt riktning i och med dessa tre områden och kommer därför att arbeta vidare med att stärka och fördjupa dem enligt nedan beskrivning.

Pedagogiskt ledarskap- ett tydliggörande och ett sätt att marknadsföra vår verksamhet

Ett sätt att stärka det pedagogiska ledarskapet är att vi tydligare beskriver våra tankar är om framtidens verksamhet. Det skulle i klartext kunna vara att vi verksamhetschefer och våra rektorer på hemsidor beskriver vår vision/ledord/långsiktig riktning. Det ska helt enkelt vara tydligt för personal, elever och föräldrar vad skolan i Ale står för.

Systematiskt kvalitetsarbete - vi lär av varandra

Från 2015 har vi sjösatt arbete med skolor som inte uppnår de resultat vi kan förvänta. Det skapades en möjlighet för rektorer att tillsammans med verksamhetschef/Utvecklingsenheten arbeta i ett koncept under benämning Röd flagg. Vi planerar att utvidga konceptet till att även omfatta skolor som det på många sätt går väldigt bra för (Grön flagg), där berörd rektor ges möjlighet att under en längre tidsperiod stå till förfogande för en/flera kollegor i rektorsgruppen. Vi behöver helt enkelt på ett mer systematiskt sätt lära av varandra.

Lust att lära

Rektorsgruppen kommer att som grupp definiera uttrycket "Lust att lära". En del i det arbetet är att rektorspar kommer att tillsammans besöka lektioner och fundera över när lust att lära finns och vilka framgångsfaktorer som finns bakom att den har skapats. Auskultationen kommer att systematiseras vilket innebär uppföljning och utvärdering.

Utvidgade kortsiktiga fokusområden (läsåret 2015/2016)

Även om sektorn kommer att arbeta vidare enligt våra huvudspår behöver vi samtidigt vara flexibla och arbeta med de delar som vi i vårt systematiska kvalitetsarbete ser som centrala utvecklingsområden. Inför läsåret 2015/2016 definieras tre tydliga kortsiktiga utvecklingsområden.

- Riktade insatser enligt Röd flagg-konceptet

Konceptet Röd flagg vilar på ett antal ledstänger som är tydligt förankrade hos personalen. Det gäller exempelvis krismedvetenheten som är en viktig framgångsfaktor, att arbetslagen är motorn i arbetet, att förklaringar riktas inåt mot skolans arbete och att varje enskild medarbetare är ansvarig för de resultat som man uppnår. Sektorn och utvecklingsenheten kommer, tillsammans med skolledning och arbetslagledare, att behöva lägga mycket fokus på arbetet under läsåret 2015/2016. Arbetet kommer att följas upp och utvärderas på både kort och lång sikt. Framgångar och bakslag ska lyftas upp och analyseras. Det är första gången sektorn på ett så tydligt sätt riktar in sig mot vissa skolor vilket gör arbetet unikt och spännande.

- Resultatförsämring mellan årskurs 6 och 7

Inom alla områden vi mäter och följer upp resultat är det nu tydligt att den stora resultatförsämringen sker mellan årskurs 6 och 7 på kommunnivå. Elevernas syn på sin skola, sin möjlighet att påverka eller lära på olika sätt och betyg går ner mellan de två årskurserna. Det finns flera olika förklaringsmodeller till detta och vi behöver noggrant analysera framåt vad det beror på innan vi sätter in åtgärder.

- Elevhälsans arbete

En central del i skolan är elevhälsans arbete. Sektorn har under det senaste året jobbat med elevhälsan tillsammans med rektorer och lagledare i syfte att stärka samverkan mellan elevhälsan och övrig personal på skolorna. Ett arbete som på många sätt har uppskattats. Det visar sig dock att skolorna inte tycker att elevhälsan för närvarande klarar sitt huvuduppdrag, nämligen att i huvudsak arbeta förebyggande. Det är en viktig del för skolans utveckling i Ale att vi vänder på det arbetet.

1.2.1 Tidsplan för åtgärder

Arbetet med våra utvecklingsområden kommer att tydligare tidsättas i samband med arbetet med verksamhetsplan för 2016.

1.2.2 Processen

Rektorerna har utvecklat sitt arbete med att göra personalen mer delaktiga i att skriva bokslutet genom att göra det till en del av det ordinarie arbetet. Nyckelpersoner i framtagandet av bokslutet är rektor, lagledare, specialpedagog och förstelärare. Några rektorer har inte i tillräcklig utsträckning involverat sin personal i framtagandet men de är högst medvetna om problemet i detta och har beskrivit hur man ska göra det bättre till nästa bokslut.

På samma sätt har rektorerna nu strukturer och rutiner för att förankra bokslutet i sin personalgrupp på ett annat sätt än tidigare. Detta är viktigt eftersom sektorn har beskrivit att det strategiskt är viktigt att personalen är med i analys då det ger större förståelse och drivkraft till framtida utvecklingsområden.

Rektorsgruppen har vid flera rektorsmöten ägnat analys på kommunnivå och enhetsnivå i syfte att bokslutet för skolorna i Ale är processat. Syftet har varit att lära av varandra inom rektorsgruppen och hitta de kritiska faktorer som påverkar våra resultat. Ett annat uttalat syfte har varit att vi lyfter upp de orsakssammanhang som är beskrivet ute i skolorna.

1.2.3 Återkoppling och kommunikation

2015 års pedagogiska bokslut kommer att kontinuerligt lyftas, diskuteras och funderas över i rektorsgruppen läsåret 2015/2016 och kommer att under hösten 2015 kommuniceras till nämnd med efterföljande diskussion.

1.3 Målområde Lgr11 Elevernas ansvar och inflytande

1.3.1 GR-enkäten

GR-enkäten

GR-enkäten är en elevenkät som samordnas av Göteborgsregionen. Enkäten är indelad i fem olika områden: Delaktighet och inflytande, Kunskaper och lärande, Trivsel och trygghet, Bemötande och Skolmiljö. Vissa av frågorna i enkäten jämförs även på nationell nivå.

Eleverna får ett antal påståenden där de svarar Stämmer helt och hållet, Stämmer ganska bra, Stämmer ganska dåligt, Stämmer inte alls.

Siffrorna i tabellerna visar andel elever som anger Stämmer helt och hållet och Stämmer ganska bra.

Från och med 2015 svarar samtliga årskurser 1-9 i Ale kommun på GR-enkäten. Tidigare begränsades enkäten till årskurs 2, 5 och 9. Utökningen innebär en bättre möjlighet att göra jämförelser över tid, framförallt kan vi nu följa samma elever från år till år.

I denna sammanställning behandlas de olika delarna i enkäten under de rubriker där de hör hemma. I avsnitten Elevernas

ansvar och inflytande samt avsnittet Skolmiljö är det enkätsvaren som utgör underlag för analysen. Området Kunskap och lärande finns under rubriken Kunskaper tillsammans med betyg och ämnesprov. Områdena Trivsel och trygghet samt bemötande finns under rubriken Normer och värden tillsammans med en separat enkät om trygghet och trivsel i skolan, kallad TOTIS.

Svarsfrekvensen på GR-enkäten är högst bland de yngre eleverna. I årskurs 1-5 är det drygt 90 % av eleverna som svarar på enkäten. I årskurs 6-7 85-89 %, i årskurs 8 sjunker de till 76 % och i årskurs 9 63 %.

Svarsfrekvensen för grundsärskolan ligger på 69 %, de som inte svarat har svårt att ta till sig frågeställningen eller formulera ett svar.

1.3.2 Mått GR-enkäten Delaktighet och inflytande

1.3.2.1 Årskurs 1

Delaktighet och inflytande

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
83	80	87	83	85

1.3.2.2 Årskurs 2

Delaktighet och inflytande

2012	2013	2014	2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
85	85	81	89	88	90	89	85

1.3.2.3 Årskurs 3

Delaktighet och inflytande

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
84	81	88	84	85
Jämförelse årskurs 2 2014				
2014	Pojkar 2014	Flickor 2014	Ale totalt 2014	GR totalt 2014
81	79	83	81	85

1.3.2.4 Årskurs 4

Delaktighet och inflytande

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
87	84	90	87	78

1.3.2.5 Årskurs 5

Delaktighet och inflytande

2012	2013	2014	2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
79	78	81	80	79	82	80	78

1.3.2.6 Årskurs 6

Delaktighet och inflytande

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
74	74	73	74	78
Jämförelse årskurs 5 2014				
2014	Pojkar 2014	Flickor 2014	Ale totalt 2014	GR totalt 2014
81	84	78	81	81

1.3.2.7 Årskurs 7

Delaktighet och inflytande

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
53	50	57	53	63

1.3.2.8 Årskurs 8

Delaktighet och inflytande

2012	2013	2014	2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
58	53	57	53	54	51	53	63

1.3.2.9 Årskurs 9

Delaktighet och inflytande

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
60	58	63	60	63
Jämförelse årskurs 8 2014				
2014	Pojkar 2014	Flickor 2014	Ale totalt 2014	GR totalt 2014
57	62	50	57	64

1.3.2.10 Resultat

Inom området Delaktighet och inflytande får eleverna ta ställning till följande påståenden.

Årskurs 1-3

Lärarna lyssnar på mig.

Jag får vara med och bestämma vad vi ska göra i skolan.

Årskurs 4-9

Lärarna i min skola tar hänsyn till elevernas åsikter

Jag känner att jag kan påverka hur vi arbetar i skolan

Jag känner att jag kan påverka vad vi ska arbeta med i skolan (undervisningens innehåll)

En samlad överblick över resultatet för hela området Delaktighet och inflytande visar att Ale kommun ligger på ungefär samma nivå eller bättre än GR för eleverna i årskurs 1-6.

I årskurserna 7 och 8 är däremot Ale på en väsentligt lägre nivå än GR, medan årskurs 9 närmar sig GR.

Föregående år upplevde de yngre flickorna en större delaktighet och inflytande än de yngre pojkarna, medan de äldre flickorna upplevde sig mindre delaktiga än jämnåriga pojkar. Detta kan vi inte se i årets resultat. Flickorna är generellt mer nöjda än pojkarna i alla årskurser utom årskurs 6 och 8 och det är inte några markanta skillnader.

Skillnaderna varierar också ganska mycket mellan de olika enheterna.

Årskurs 3

Elevernas upplevelse av delaktighet och inflytande på kommunnivå har ökat sedan de gick i årskurs 2, mer hos flickorna än pojkarna. Här skiljer det sig mycket åt mellan de olika skolorna och det är svårt att se någon gemensam trend.

Årskurs 6

Eleverna i årskurs 6 upplever minskat delaktighet och inflytande jämfört med vad de uppgav i årskurs 5. Detta gäller både flickor och pojkar, men förändringen är störst bland pojkarna. Det finns en variation mellan skolorna, men trenden är den samma på alla skolor utom en där det är tvärtom och både flickors och pojkars upplevelse av delaktighet och inflytande har ökat jämfört med föregående år. På en av skolorna gäller minskningen bara pojkarna och för flickorna är det oförändrat från föregående år.

Det går inte att se någon enskild fråga som sticker ut, det försämrade resultatet gäller alla tre frågorna inom frågeområdet.

Årskurs 9

En tydlig trend på högstadieskolorna är att upplevelsen av delaktighet och inflytande ökar bland flickorna i årskurs 9 jämfört med när de gick i årskurs 8. Dock är svarsfrekvensen lägre bland årets elever i årskurs 9 än när de gick i årskurs 8 föregående år, en förbättring av indexvärdet från 50 till 63.

Förändringen ser lite olika ut på högstadieskolorna. På en av skolorna gäller förbättringen både pojkar och flickor, medan pojkarnas upplevelse av delaktighet har minskat på de två andra skolorna och detta slår igenom för hela kommunen.

1.3.2.11 Analys

Skolornas förklaringar till goda resultat

- Formativ bedömning
- Den formativa bedömningen har synliggjorts för såväl elever som vårdnadshavare
- Elevledda utvecklingssamtal
- Utveckling av elevledda utvecklingssamtal
- Aktivt arbete med att synliggöra elevinflytande, blivit bättre på att få med oss elevernas tankar och idéer i vårt dagliga arbete.
- Arbetssätt och ledarskap i klassrummet som till exempel att bygga relationer med hjälp av "ramar och kramar", att vara tydlig i arbetet med kunskapen kring mål och prestation och aktiv i föräldrakontakter.
- Arbets- och redovisningsformer, lärlogg/lärblogg samt mycket kamratrespons vilket ökat motivationen.
- Medvetet arbete med frågan

Skolornas förklaringar till sämre resultat

- Pedagogerna upplever att de saknar tid för att göra eleverna delaktiga då stort fokus har legat på ordningsfrågor.
- Tydliga gränsdragningar som pedagoger gör på grund av stökig miljö kan av eleverna upplevas som att de har mindre inflytande.
- Arbetet i elevrådet har hackat då möten ställts in och kontinuitet saknats
- Enkätverktyget uppfattas som trubbigt och svårt
- Möjligen är det så att kraven på nationella prov och betyg styr lärarnas planering och undervisning så att möjligheterna för eleverna att vara delaktiga minskat.

- Skolan, pedagoger och elever är nya, och man ännu inte hittat rutiner. Har vi varit så upptagna med att få igång verksamheten med tydlighet och struktur att elevinflytandet har glömts bort alternativt att eleverna har upplevt att det har varit lägre än det faktiskt har varit.

Exempel från några skolors analys:

Anledningen till dessa goda resultat kan vara skolans aktiva arbete med att synliggöra elevinflytande och att vi har blivit bättre på att få med oss eleverna tankar och idéer i vårt dagliga arbete. Vi har under läsårets gång diskuterat och arbetat med BFL (bedömning för lärandet), där den formativa bedömningen har synliggjorts för såväl elever som vårdnadshavare och vi har fortsatt arbetet med utveckla de elevledda utvecklingssamtalen, vilket också kan vara bidragande orsak till ett bra resultat. I alla årskurser ser vi att flickorna är något mer positiva i sin bedömning. Bland eleverna i årskurs 3 är det dock stor skillnad mellan pojkarna och flickornas resultat. Anledningen till detta kan vara att det finns många elever i denna årskurs som har behov av mycket tydlig struktur där lärarna är tvungna att sätta tydliga gränser som kan uppfattas som om eleverna inte får vara med och bestämma. (Garnvindeskolan)

De förändringar som faktiskt skett handlar om att det dels nu finns ett arbetsätt med utökad möjlighet för delaktighet i olika frågor till exempel val av lekeställning, verksamhet på fritids mm. Det handlar också om att vi förtydligat vad delaktighet betyder och problematiserat begreppet. Särskilt det senare är enligt oss det som leder till en känsla av ökad delaktighet. (Surteskolan)

Bedömning för lärande och formativ bedömning anges som en framgångsfaktor. Skolorna arbetar medvetet med delaktighet, men de flesta skolor ser området som ett utvecklingsområde där man ännu inte är framme, några skolor anser att en definition av vad delaktighet innebär behövs för att bedöma resultatet bättre. Elevledda utvecklingssamtal och kontinuitet är en annan framgångsfaktor.

I skolornas analys finns ingen förklaring till att skillnaden mellan flickors och pojkars upplevelse mellan årskurs 8 och 9 har förändrats. Eftersom detta är första året som vi kan följa samma elever från år till år så kan vi inte veta om detta är normal trend. Skolorna har arbetat med att öka delaktigheten under året, och detta har uppenbart gett störst effekt bland flickornas inställning. Trots förbättringen bland flickorna är resultaten generellt låga på högstadiet och här behövs en fortsatt fördjupad diskussion på skolorna med både pedagoger och elever. Att låta eleverna vara med och analysera enkäten skapar ett bättre underlag för fortsatt analys och åtgärder. Det är också ett sätt att visa att enkäten är viktig och att både pedagoger, skolläda och kommunledning är intresserade och tar svaren på allvar. På så sätt ökar förutsättningarna för en högre svarsfrekvens bland de äldre eleverna.

1.3.3 Utvecklingsbehov

Utvecklingsbehov som skolorna anger

- Formativ bedömning kommer att genomsyra hela skolan. Tätare avstämningar med eleverna under lektionstid så som elevens val och skolans val.
- Eleverna kommer att arbeta med frågan HUR lär jag mig bäst och på vilket sätt.
- Information till pedagoger om vikten av att genomföra enkät
- Involvera elevrådet så att svarsfrekvensen blir bättre
- Det fortsatta arbetet med BFL och Unikum bör på sikt föra med sig en förändring i eleverna aktiva delaktighet i sitt eget lärande.
- En gemensam definition av vad delaktighet betyder
- Fortsätta utvecklingsarbete kring bedömning så att elevernas delaktighet ökar med stigande ålder och mognad.
- Grundsärskolan
Intressant för särskolan är inkluderingstanken, att eleverna ska känna sig delaktiga i hela skolan, samhället. Svaren från GR-enkäten visar att eleverna trivs ganska bra i grundsärskolan med en misstanke om att man känner sig

otryggare ju äldre man blir. Kan man genom aktivt inkluderingsarbete få eleverna att känna sig delaktiga ända tills de tar studenten? Under året kommer vi att arbeta med inkludering tillsammans med grundskolan inför flytten till den nya skolan.

1.3.4 Slutsats

Det behövs en större diskussion och fördjupning inom området. Flera skolor arbetar mycket med delaktighet, men det är svårt att förklara skillnaderna mellan flickor och pojkar och de förändringar som syns över tid. Eleverna behöver i framtiden vara med och diskutera enkätresultaten för att vi ska kunna få en tydligare bild av på vilket sätt resultaten är kopplade till de åtgärder som gjorts. Begreppet delaktighet och inflytande tolkas på olika sätt och det behövs en samsyn om innebörden av delaktighet och inflytande. I vilka delar är det viktigt att eleverna har inflytande och i vilka delar är det inte möjligt att påverka? De skolor som beskriver att de arbetar med detta har en ganska klar bild av vad som skapar goda resultat, och det är just samtal med eleverna och att synliggöra de områden där eleverna har inflytande.

1.4 Målområde Lgr11 Kunskaper

1.4.1 Mått Resultat NP

1.4.1.1 Årskurs 3

Prov/delprov	Totalt antal elever	Antal elever som genomfört provet			Andel (%) med godkänt resultat		
		Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar
Matematik	343	328	163	165	72,3	72,8	71,8
Svenska	343	332	166	166	70,6	76,3	64,9

1.4.1.2 Årskurs 6

Prov/delprov	Totalt antal elever	Antal elever som genomfört provet			Andel (%) med godkänt resultat		
		Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar
Matematik	328	312	156	156	87,2	89,9	84,6
Svenska	328	309	153	156	90,5	95,0	86,4
Engelska	328	314	152	162	90,9	90,6	91,1

1.4.1.3 Årskurs 9

Prov/delprov	Totalt antal elever	Antal elever som genomfört provet			Andel (%) med godkänt resultat		
		Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar
Matematik	288	259	114	145	56,6	50,0	62,2
Svenska	288	260	116	144	81,3	82,6	80,1
Engelska	288	253	111	142	83,3	78,0	87,8
NO-ämnen	288	236	109	127	60,07	59,09	60,9
SO-ämnen	288	243	111	132	71,18	73,48	69,23

1.4.1.4 Resultat

Årskurs 3

Det är stora skillnader mellan skolorna, allt från 38 % till 100 % redovisas på skolnivå. En skola har 100 % i både svenska och matematik och en annan skola har näst intill resultat på 100 %. Den skola som har lägst resultat ligger på 50 % godkända elever.

Fortfarande skillnader mellan flickor och pojkar, oftast till flickornas fördel. På enda skolan där mönstret bryts har flickorna mycket bättre resultat i svenska medan pojkarna har markant bättre resultat i matematik.

På kommunnivå är det små skillnader mellan pojkar och flickor i matematik medan det finns större skillnader i svenska, till flickornas fördel.

De nationella proven är inte konstruerade att jämföras över tid, vilket gör longitudinella analyser svåra att göra. De absoluta värdena ska alltså inte jämföras, men givetvis kan man analysera skillnader mellan olika elevgrupperingar och mellan skolor.

Årskurs 6

Årskurs 6 har höga värden generellt, runt 90 % för alla tre ämnena. Klart högre värden än i åk 3, både i svenska och matematik.

Tre skolor uppvisar toppresultat med andel godkända elever runt 95-100%. Lägst resultat uppvisar runt 70 %.

Det är relativt små skillnader mellan pojkar och flickor på kommunnivå. Inom skolor finns större könsskillnader, ibland till pojkarnas fördel och ibland till flickornas. Generellt är dock likvärdighet positivt för resultatet i stort.

Även mindre skillnader mellan skolor än vid exempelvis årskurs 3.

De nationella proven är inte konstruerade att jämföras över tid, vilket gör longitudinella analyser svåra att göra. De absoluta värdena ska alltså inte jämföras, men givetvis kan man analysera skillnader mellan olika elevgrupperingar och mellan skolor. Om ändå jämförelse ska göras mellan årets resultat jämfört med förra årets har resultaten i Ale rört sig svagt ned i engelska/svenska medan svagt uppåt i matematik.

Årskurs 9

Lägst värden finns på kommunnivå i matematik (56 % godkända elever). Mycket låga värden i matematik för flickor generellt, detta stämmer dock inte för en av skolorna. Även låga resultat i NO, där alla skolor presterar låga resultat.

De bästa värdena uppvisas i svenska/engelska (80-85 %) på kommunnivå.

Det är stora skillnader mellan skolorna. En av skolorna presterar bra resultat i alla ämnen utom NO medan övriga två uppvisar dåliga resultat rakt igenom.

Klart bättre värden för pojkar än flickor i engelska och matematik, medan jämförbara resultat finns för svenska, NO och SO. Intressant är dock att de högsta betygen verkar gå till flickorna, vilket syns i meritvärdesförteckning men inte i behörighetssammanställning.

Runt 30 elever gör inte prov i NO och SO på grund av frånvaro och anpassad studiegång.

Stora skillnader mellan skolorna ger sämre värden generellt.

De nationella proven är inte konstruerade att jämföras över tid, vilket gör longitudinella analyser svåra att göra. De absoluta värdena ska alltså inte jämföras, men givetvis kan man analysera skillnader mellan olika elevgrupperingar och mellan skolor. Om jämförelse ändå görs mellan förra årets resultat och årets har resultaten gått ner i alla ämnen.

1.4.1.5 Analys

Skolornas förklaring till goda resultat

- Få lärarbyten
- Mycket resurser till elever i behov av särskilt stöd
- Formativ bedömning och formativ undervisning
- Matematiklyftet
- Stöd från Utvecklingsenheten
- Trygghet inom elevgrupp
- Stolthet inom personalgrupp
- Elever som kämpar på trots att de misslyckats tidigare
- Flera olika arbetssätt parallellt

Skolornas förklaring till sämre resultat

- Otrygghet i klass/låg studiero
- Olika delar inom matematik
- Lågt självförtroende vid provsituation
- Stor läraromsättning
- Svag resultatuppföljning

Metaanalys

Likvärdighet mellan skolor verkar gynna resultaten i stort. I de mätningar det finns stora skillnader har vi generellt de lägsta värdena.

Högstadieskolor (undantag Bohusskolan) har generellt sämre orsakssammanhang förklarade än låg- och mellanstadiet. Det kan bero på att det är lättare/mer bekvämt att beskriva skäl till goda resultat än till sämre resultat.

Beskrivna exempel:

Vi ser att när vi besöker biblioteket i Skepplanda med våra elever så väljer flickorna mer skönlitteratur än pojkarna, och de väljer också fler samt i viss mån svårare böcker. Det gör att flickorna mer utmanar sig själv i sin läsning än vad pojkarna gör; och härigenom tillskansar de sig större möjlighet till ökad läsförståelse (Alboskolan).

Vi anser att eleverna blivit bättre på likhetstecknets betydelse. Förmågan i problemlösning har även ökat. Generellt sett verkar dagens barn dock ha oerhört svårt att automatisera tabeller. Vi anser att vi medvetet och aktivt arbetat med detta, utan att nå tillfredsställande resultat. Vi kommer under nästa läsår i vårt kollegiala lärande fokusera på detta. Camilla som förstelärare är ansvarig (Bobusskolan åk 3)

Vi kan konstatera att förra årets problematik finns kvar även i år, dvs. att vi har många elever som når upp till godkänd nivå men vi har få elever som når de allra högsta betygen A och B. En slutsats vi kan dra är därför att vi på skolan kanske i för hög grad har fokuserat på att eleverna ska klara proven istället för att även lägga kraft på att höja resultaten. Eleverna är generellt bra på att föra utvecklade resonemang, men är sämre på att underbygga sina tankar med precisa begrepp, logik och kunskaper. Detta gör att vi än hårdare måste fokusera på att utveckla läs- och skriftförmågan på skolan bland eleverna. Vi måste också hitta en bättre balans mellan faktakunskaper och utvecklande förmågor. Det kan inte bara vara ett mål i sig att eleverna ska kunna föra ett utvecklat resonemang utan att de också kan underbygga dem på ett bra sätt. Lärarna som undervisa i NO anger även dem att elevernas brister vad gäller läs- och skriftförmågor till stor del inverkar negativt gällande resultatet på nationella proven i NO. Särskilt eleverna som har svenska som andraspråk verkar ha haft problem med NO-provet. Resultatet kan till stora delar också förklaras av att eleverna inte verkade förstå problemformuleringarna på NO-provet, samt att de var dåligt förtrogna med modeller och teorier gällande NO-ämnen överlag. På Bobusskolan finns dock en stor medvetenhet om att vi har mycket jobb kvar gällande elevernas läs- och skriftförmågor och vi har systematiskt och målmedvetet jobbat med att förbättra dessa förmågor.

Vi har emellertid bra resultat överlag gällande resultaten i NP. De framgångsfaktorer som vi kan peka på är att eleverna verkar vara väl rustade för att göra proven, och att elever som är i behov av särskilt stöd har haft en god stödstruktur avseende anpassningar och dylikt under själva provgenomförandet. Vår undervisning verkar också stämma väl överens med det centrala innehållet samt med problemformuleringarna på de nationella proven. Eleverna har en vana att lösa den typen av uppgifter som de stöter på som problemformuleringar i de nationella proven. Vi tror också att det relationsskapandet som vi bedriver mellan vuxna och elever på Bobusskolan är en viktig framgångsfaktor. Eleverna

känner sig trygga på skolan och de verkar inte ha en negativ stress inför proven, vilket t.ex. den höga genomförandegraden bland elever på skolan är ett exempel på. (Bobusskolan åk 9)

Vi är inte överraskade över resultaten totalt sett. Vi har flera års positiv utveckling i ryggen och ett gott självförtroende utan att bli självgoda. Det handlar om tydlighet och ett långsiktigt arbete och vi är stolta över det som sker på Surteskolan (Surteskolan).

1.4.2 Bedömning åk 1-5 alla ämnen

Kunskapsresultaten i årskurs 1-5 är på många sätt i en god utveckling. Resultaten pekar åt rätt håll rakt igenom. Som tidigare år har vi de bästa resultaten i praktisk/estetiska ämnen medan vi har lägre resultat i svenska, matematik och engelska. Resultatskillnader finns mellan skolor, även om de är mindre än tidigare år.

Den kommunövergripande sammanställningen görs genom vårt webverktyg Unikum

1.4.2.1 Analys

Skolornas förklaring till goda resultat

- Tydliga krav och mål på lektionerna med täta återkopplingar (många)-God måluppfyllelse
- BFL (många)-höga värden på delaktighet/inflytande
- Intensivträning (flera)-effekten är ”stor spridning i effekt, från ingen skillnad till mycket goda resultat”
- Halvklasstimmor (flera)-effekten är ”goda resultat”
- Rastvårdsarbete (flera)-Elever trivs och känner sig trygga
- Aktiva föräldrakontakter, ledarskap i klassrummet, bygga relationer, tydliga mål-gott resultat på delaktighet och inflytande
- Träning studieteknik-Höga resultat kunskap och lärande
- Variation på undervisning-Bättre kunskapsresultat
- Elevledda utvecklingssamtal-Högt elevinflytande
- ”Råd” och gemensamma aktiviteter-trygghet
- Livskunskap på schemat-ingen effekt beskriven
- Rätt extra anpassningar-Höga NP-resultat
- Läslogg/lärlogg-Bra resultat på NP gällande läsning och läsförståelse
- Stora klasser->goda resultat

Skolornas förklaring sämre resultat

- Låg anpassningsnivå av undervisning-pojkars låga resultat
- Dålig organisation av resurser-låg måluppfyllelse
- Speciallärare saknas-elever med stora behov utvecklas inte tillräckligt
- Flera lärare undervisar i samma ämne i samma klass - dålig överblick och moment missas
- ?-låg simkunnighet-kunskapskrav IoH
- Stora klasser-sämre trivsel
- ?-Främst pojkar som ej når målen i svenska
- Ingen kontinuitet i elevråd-Låg delaktighet
- Bristande kontinuitet i personal och ineffektiv resultatuppföljning-Låga resultat NP
- Ej tillräckliga insatser (anpassningar, EHT, handledning, renovering)-hög otrygghet

Metaanalys

Det är tydligt att de framgångar vi ser för årskurs 1-5 kopplas till långsiktiga satsningar, särskilt till uthållighet och tydlighet med arbete inom Bedömning för lärande (BFL) och ett medvetet arbete med en variationsrik undervisning. Det är också intressant att många av de framgångsstrategier skolan pekar på har en kombination av kraft från personalen samtidigt som den har ett mandat från skolledning/ sektor.

En upprepande orsaksmodell från rektorer för sämre resultat är brist på kontinuitet. Bristen på kontinuitet kan finnas i ledning, pedagog eller snabba förändringar i elevgruppering. En viktig lärdom att ha med sig.

Det är också spännande att fundera över varför man kan få så olika effekter av samma insats. På vissa skolor härleds goda resultat från större klasser där man skapat flexibilitet för pedagog/ elevgrupperingar medan man i andra bokslut kan koppla samman sämre resultat till för stora klasser. En annan del med motstridiga resultat är intensivträning, där vissa skolor visar goda resultat från metoden medan andra skolor inte uppnått effekt alls av metoden.

På många sätt finns den stora kunskapsförbättringen i Ales skolor inom låg- och mellanstadiet. Förklaringen är med stor säkerhet en långsiktighet och medvetenhet i val av utvecklingsområden, att man lärt av tidigare resultat, ett tydligt och engagerat ledarskap med hårt arbete från personal och elever.

Några exempel

Hela matematikundervisningen har fått ett uppsving med Mattehyftet. Vi har vågat gå ifrån matteboken och titta mer på elevernas förmågor och kunskaper. Det finns dock en rädsla för att vi har tappat tid i ren "nötning".

Återkommande faktorer i vårt arbetssätt är höga förväntningar i en relationell miljö, många olika typer av arbetssätt och hög frekvens (flera per termin) på återkopplingstillfällen där vi går igenom nådda och fortsatta mål i syfte att sporra och skapa förståelse för sammanhang i det man som elev visar att man kan och den bedömning läraren återkopplar.

Det som påverkat resultaten i positiv riktning är, enligt pedagogernas analyser, att det har funnits en kontinuitet på lärarfronten, tydliga strukturer i klassrummen och regelbundna kontakter med vårdnadsbavare.

Vidare framgångsfaktorer är varierande arbetssätt, en språkutvecklande undervisning och ett integrerat värdegrundsarbete.

Även studiestöd och den fysiska miljön, med grupprum i direkt anslutning till klassrummen, nämns som framgångsfaktorer.

För att öka måluppfyllelsen har årskurserna arbetat med tydliga krav och mål för lektionen, täta återkopplingar, modellering, relationsskapande, intensivundervisning, nivåanpassade uppgifter, arbete i mindre grupper, enskild undervisning på elevens val-tid, kamratrespons, lärlogg, datorn som skrivredskap och sökeverktyg

1.4.3 Betyg åk 6-9 alla ämnen

1.4.3.1 Resultat

1.4.3.1.1 Årskurs 6

Andel som uppnått målen i alla ämnen			
	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Alla	62,2%	72,3%	80,8%
Pojkar			76,6%
Flickor			85,3%

Skolornas förklaring till goda resultat (åk 4-6)

- Kontinuitet på pedagog (Många)- Högre måluppfyllelse
- Medvetet arbete med olika arbets- och redovisningsmodeller (många)-hög andel elever känner att man tar hänsyn till deras åsikter
- God kunskap om elevernas kunskapsnivå (flera)- Goda kunskapsresultat i åk 6
- Tydliggjorda mål och kunskapskrav för elever (flera)-Högre NP-resultat
- Samarbete med vårdnadshavare (flera)-Högre måluppfyllelse
- Förförståelse och återkoppling (flera)- Högre måluppfyllelse
- Duktiga på att lyfta fram flickorna-Hög måluppfyllelse
- Kollegial bedömning-vi ser styrkor och svagheter i varandra vilket i förlängningen höjer resultaten
- Positiv skolmiljö-?
- En enskild lärare-stor effekt på skolas NP-resultat

Skolornas förklaring till sämre resultat (åk 4-6)

- Många lärarbyten (flera)-?
- Bristande kunskap om bedömning-Åk 4 lägre måluppfyllelse
- Trubbigt enkätverktyg-dåligt verktyg för värdegrundsarbete
- För lågt elevinflytande, vi har inte lärt eleverna att diskutera matematik med varandra-låga resultat delaktighet och inflytande
- Litet kollegialt lärande- utåtagerande barn
- Pedagogers saknade kompetens (fylla i luckor, vara tydlig, kunna stärka elevers motivation och självförtroende)- insatser sätts in i svenska, engelska, matematik

1.4.3.1.2 Årskurs 7

Andel som uppnått målen i alla ämnen					
	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Alla			59,5%	50%	55,5%
Pojkar					46,9%
Flickor					65,8%

1.4.3.1.3 Årskurs 8

Andel som uppnått målen i alla ämnen					
	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Alla		52,9%	38,6%	55,1%	54,4%
Pojkar					45,1%
Flickor					65,8%

Skolornas förklaring till goda resultat (åk 7-9)

- Digitalisering- höjda resultat för pojkar?
- Riktade insatser-gynnas pojkar?
- Olika arbeten för läraren (mentorsroll, tydlighet, ledarskap, bemötande förväntningar) -?
- Olika arbeten med/inom arbetslag (ansvar, samverkan, kollegialt lärande, reflektion) -?
- Arbetssätt (ämnesövergripande, tydlighet, samsyn, läspass, livskunskap) -?
- Inventeringsarbete (swot, kulturanalys, UE) -?

- Kommunikation (mentorssamtal, Unikum) -?
- Omvärldsfaktorer (data, hög press) -?
- Övrigt (DISA, personalminskning, SFL, 1-1) -?
- Övergripande satsningar (läslyft, matematiklyft, utbildning ledarskap/SKA)

Skolornas förklaring sämre resultat (åk 7-9)

- Digitalisering och riktade insatser- missgynnar flickor
- ?-försämrade resultat i matematik
- ?-högre otrygghet/otrivsel i lokaler

1.4.3.1.4 Meritvärden årskurs 9

					Flickor				Pojkar			
	Antal elever	Genomsnitt meritvärde	Andel (%) behörig till yrkesprogram	Andel (%) uppnått målen i alla ämnen	Antal elever	Genomsnitt meritvärde	Andel (%) behörig till yrkesprogram	Andel (%) uppnått målen i alla ämnen	Antal elever	Genomsnitt meritvärde	Andel (%) behörig till yrkesprogram	Andel (%) uppnått målen i alla ämnen
Läsår 10-11	320	200	81,9	70,6	150	207	83	71	170	193,8	81	70
Läsår 11-12	296	201,1	84,8	71,6	145	221,1	90	80	151	181,7	79	64
Läsår 12-13	293	196,3	81,9	60,8	129	218,7	84	69	164	178,8	80	54
Läsår 13-14	273	192,8	81	59,3	131	206	82	66	142	180,5	80	53
Läsår 14-15	289	197,69	79,6	64,7	132	203,31	80,3	62,9	157	192,99	79	66,2

1.4.3.2 Analys

Andel elever som klarar kunskapskraven i alla ämnen, med fördjupad analys över hur resultaten förändras inom våra barnvägar

Andelen elever som klarar kunskapskraven i alla ämnen har gått kraftigt uppåt för årskurs 6, tydligt uppåt i årskurs 7, svagt nedåt i årskurs 8 och tydligt uppåt i årskurs 9. Eftersom vi nu satt betyg i årskurs 6 och 7 i två år kan vi prognosticera resultaten framåt, givetvis med många osäkerhetsfaktorer. Enligt den prognosen har vi ett resultat läsåret 2017/2018 runt riksnittet.

Barnväg Bohusskolan

Bohusskolan (elever i åk 6 från Surte och Bohus): Från snittet 55 % till 58 %, alltså +3 %. Bohusskolan har höjt sina resultat, något som får anses mycket ovanligt. Ett skäl till det är ett mycket medvetet och aktivt arbete utifrån en av skolan skapad handlingsplan. Handlingsplanen skapades på Bohusskolan eftersom dåvarande åk 6 hade en ovanligt låg andel godkänt i alla ämnen.

Barnväg Da Vinciskolan

Da Vinciskolan (elever i åk 6 från Kyrkbyskolan och Himlaskolan, då fanns inte åk 6 på Nolskolan): Från snittet 69 % till 55 %, alltså -14 %. Resultatet får anses relevant. Det är ett antal nya lärare och ämnen mellan de två årskurserna vilket får viss effekt.

Barnväg Aroseniusskolan

Aroseniusskolan (elever i åk 6 från Madenskolan och Alboskolan): Från snittet 85,5 % till 54 %, alltså -31,5 %. Resultatet visar att Aroseniusskolans betygsresultat har gått ner dramatiskt. Det är helt enkelt så att Aroseniusskolans resultatförsämring från åk 6 till åk 7 är det stora skälet till kunskapsförsämring för kommunen i stort mellan de två årskurserna.

En viktig del att känna till i detta är att den resultatnivå som sätts i årskurs 7 bibehålls i årskurs 8 med en svag höjning årskurs 9. Ur hela Ale kommunperspektiv är det alltså av största vikt att resultaten i årskurs 7 på Aroseniussskolan förbättras.

Hypoteser till förklaringsmodell resultatförsämring mellan årskurs 6 och 7

1. *Många duktiga flickor väljer andra skolor*

Vi ser i vår statistik att vi tappar runt 30 flickor under högstadiet jämfört med pojkar, rektorsgruppen har en tanke om att det är studiemotiverade och idrottsintresserade flickor som väljer bort den kommunala högstadieskolan i viss utsträckning. Det finns flera alternativ att arbeta för att dessa elever väljer att stanna, exempelvis tidigare beskriven identitetsbeskrivning för skolor/rektorer, eller att jobba med vissa riktade åtgärder som särskilt vänder sig till högpresterande elever. En sådan åtgärd skulle kunna vara att Ale står som värd för regional matematiktävling eller lokal författartävling.

2. *Relation elev-skola*

På en mellanstadieskola har en elev generellt färre lärarkontakter än på en högstadieskola. Dessutom tar personalen på en mellanstadieskola ett mer aktivt tag kring elevernas rastsituation, något som tydligt minskar i omfattning mellan åk 6 och 7. Det gör att relationsskapandet i årskurs 7 får anses som en nyckel för årskurs 7 i syfte att få eleven att känna sig trygg och tillfreds med sin nya skola.

3. *Övergångsrutiner*

Rektorsgruppen tillsammans med förskolechefgruppen har under läsåret arbetat med nya rutiner kring övergångar i syfte att skapa en större likvärdighet. De olika barnvägarna har dock fått visst friutrymme att skapa sin handlingsplan, där det kommunövergripande tänket ska genomsyra arbetet mellan skolor/förskolor. En viktig del i framtida övergångar är att övergången mer fokuserar på vilka framgångsstrategier som lämnande enhet har använt sig av än att den beskriver eleven i sig.

4. *Vad händer i klassrummet?*

Är det så att undervisningsstrategier skiljer sig på något sätt mellan årskurs 6 och 7? Hur förbereder vi lämnande skola att förbereda eleven för kommande verksamhet, men framför allt hur tar mottagande skola emot de strategier som har fungerat för enskilda elever och för grupper av elever? Vi kan komma att behöva fortbildning i hur man objektivt kan beskriva undervisningssituationer och med hjälp av denna metod undersöka objektiva skillnader mellan årskurs 6 och 7.

5. *Hålla tillbaka betyg i åk 7*

Det har traditionellt funnits en tanke från pedagoghåll att betygen ska hållas tillbaka i årskurs 7 i syfte att minimera risken att betygen sjunker längre fram. Detta förhållningssätt finns kvar men har minskat i omfattning. Vi behöver dock säkerställa att denna vanföreställning - och felaktig betygssättning - inte finns kvar i Ale kommun.

Meritvärden slutbetyg

Meritvärdet för eleverna i årskurs 9 gick upp från förra året. Det är intressant att utläsa att det är pojkarna som står för ökningen medan flickornas meritvärde har sjunkit. Det är faktiskt så att under den femårsperiod vi väljer att analysera resultaten har pojkarnas meritvärde aldrig varit så hög medan flickornas meritvärde aldrig varit så låg. Det är fortfarande en viss skillnad till flickornas fördel, men den skillnaden är således kraftig minskad.

Behörighet nationellt program

Trots att andelen elever som är behöriga i alla ämnen ökade och trots att meritvärdet ökade, har faktiskt andelen elever som inte får gymnasiebehörighet försämrats.

1.4.4 Mått GR-enkäten Kunskap och lärande

1.4.4.1 Årskurs 1

Kunskap och lärande

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
91	90	93	91	89

Möjlighet att lära på olika sätt

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015
95	94	95	95

Andel i procent som svarat: Stämmer helt och hållet eller Stämmer ganska bra

1.4.4.2 Årskurs 2

Kunskap och lärande

2012	2013	2014	2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
95	95	91	94	94	94	94	89

Möjlighet att lära på olika sätt

2014	2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015
95	98	98	99	98

Andel i procent som svarat: Stämmer helt och hållet eller Stämmer ganska bra

1.4.4.3 Årskurs 3

Kunskap och lärande

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
91	89	93	91	89
Jämförelse årskurs 2 2014				
2014	Pojkar 2014	Flickor 2014	Ale totalt 2014	GR totalt 2014
91	91	91	91	89

Möjlighet att lära på olika sätt

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015
91	87	96	91
Jämförelse årskurs 2 2014			
2014	Pojkar 2014	Flickor 2014	Ale totalt 2014
95	95	94	95

Andel i procent som svarat: Stämmer helt och hållet eller Stämmer ganska bra

1.4.4.4 Årskurs 4

Kunskap och lärande

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
94	93	96	94	90

Möjlighet att lära på olika sätt

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015
99	97	100	99

Andel i procent som svarat: Stämmer helt och hållet eller Stämmer ganska bra

1.4.4.5 Årskurs 5

Kunskap och lärande

2012	2013	2014	2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
91	88	90	90	91	89	90	90

Möjlighet att lära på olika sätt

2014	2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015
95	95	95	95	95

Andel i procent som svarat: Stämmer helt och hållet eller Stämmer ganska bra

1.4.4.6 Årskurs 6

Kunskap och lärande

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
86	88	83	86	90
Jämförelse årskurs 5 2014				
2014	Pojkar 2014	Flickor 2014	Ale totalt 2014	GR totalt 2014
90	92	88	90	91

Möjlighet att lära på olika sätt

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015
93	93	93	93
Jämförelse årskurs 5 2014			
2014	Pojkar 2014	Flickor 2014	Ale totalt 2014
95	94	98	95

Andel i procent som svarat: Stämmer helt och hållet eller Stämmer ganska bra

1.4.4.7 Årskurs 7

Kunskap och lärande

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
69	65	74	69	77

Möjlighet att lära på olika sätt

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015
76	76	78	76

Andel i procent som svarat: Stämmer helt och hållet eller Stämmer ganska bra

1.4.4.8 Årskurs 8

Kunskap och lärande

2012	2013	2014	2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
71	69	74	73	73	73	73	77

Möjlighet att lära på olika sätt

2014	2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015
80	81	81	80	81

Andel i procent som svarat: Stämmer helt och hållet eller Stämmer ganska bra

1.4.4.9 Årskurs 9

Kunskap och lärande

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
72	73	70	72	77
Jämförelse årskurs 8 2014				
2014	Pojkar 2014	Flickor 2014	Ale totalt 2014	GR totalt 2014
74	78	69	74	79

Möjlighet att lära på olika sätt

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015
76	74	78	76
Jämförelse årskurs 8 2014			
2014	Pojkar 2014	Flickor 2014	Ale totalt 2014
80	83	78	80

Andel i procent som svarat: Stämmer helt och hållet eller Stämmer ganska bra

1.4.4.10 Resultat

Inom området Kunskap och lärande får eleverna ta ställning till följande påståenden.

Årskurs 1-3

Det är roligt att lära sig nya saker i skolan.

Lärarna hjälper mig

Lärarna förklarar så att jag förstår.

Lärarna berättar hur det går för mig i skolan.

Jag får jobba med dator/läsplatta i skolan.

Årskurs 4-9

Skolarbetet gör mig så intresserad att jag får lust att lära mig mer

Det jag lär mig i skolan är nyttigt och användbart.

Lärarna i min skola hjälper mig med skolarbetet om jag behöver det

Lärarna förklarar så att jag förstår

Lärarna tar hänsyn till mina behov och förutsättningar

Jag vet vad jag ska kunna för att nå målen i de olika ämnena

Mina lärare förväntar sig att jag ska nå målen i alla ämnen

Jag tycker att de läromedel (böcker, datorprogram etc) som används är bra

Jag får veta hur det går för mig i skolarbetet

Ale har generellt höga resultat vad gäller elevernas syn på kunskap och lärande i de yngre åldrarna. I årskurs 1-5 ligger Ale högre eller på samma nivå som hela GR-området. Flickorna är lite mer nöjda än pojkarna. Från och med årskurs 6 är resultatet för Ale lägre än i resten av GR, och har försämrats jämfört med föregående år för både pojkar och flickor i årskurs 6 och pojkarna i årskurs 9.

På den specifika frågan om möjligheten att lära på olika sätt finns en ganska stor skillnad mellan flickor och pojkar i årskurs 3. Här ser vi en förändring till det sämre för pojkarna jämfört med när de gick i årskurs 2. Hos flickorna ser vi en liten ökning. Både i årskurs 6 och 9 ser vi en försämring av pojkarnas inställning jämfört med vad de svarade föregående år.

Om man tittar på de enskilda frågorna har de yngre eleverna svarat ganska lika på alla frågorna. För de äldre eleverna är det framförallt frågan: *Skolarbetet gör mig så intresserad att jag vill lära mig mer* som avviker och drar ner resultatet på hela frågeområdet. Det är också denna fråga som vi främst kopplar ihop med det strategiska målområdet *Lust att lära i skolan*. Detta år är det fler elever i både årskurs 8 och årskurs 9 som svarar positivt frågan jämfört med föregående års elever i årskurs 8. Det mål på 38 % positiva svar som Ale kommun har satt för frågan har precis uppnåtts. I årskurs 9 är det 39 % av eleverna som svarar positivt frågan.

För årskurs 5 är motsvarande mål 77 % och detta har inte uppnåtts då det är 73 % av eleverna i årskurs 5 som svarar positivt. Föregående år svarade 77 % av eleverna positivt, och ett år senare har det sjunkit till 69 % i årskurs 6.

Den andra frågan som Ale kommun har satt ett särskilt mål för är *Jag vet vad jag ska kunna för att nå målen* i årskurs 5 (89 %) och årskurs 8 (75 %). Målet har nästan uppnåtts då 87 % av eleverna i årskurs 5 och 73 % av eleverna i årskurs 8 svarar positivt. I årskurs 9 har andelen som svarar positivt sjunkit till 69 %.

1.4.4.11 Analys

Skolornas förklaringar till goda resultat

- Vi har ett gäng kompetenta och engagerade medarbetare.
- Vi fick tidigt "koll på läget"
- Vi arbetade med struktur och tydlighet och kontinuerlig uppföljning
- Vi försökte att sätta in extra resurser där det behövdes
- fokus på lärande och tydliggöra kunskapskrav har medverkat till att eleverna känner att det finns höga förväntningar, att det man lär sig är användbart, att man får hjälp och att lärarna förklarar så att man förstår.
- Klassrummen fungerar väl och tillgången till IKT är god.

Skolornas förklaringar till sämre resultat

- Brist på tid och ledning
- begränsade valmöjligheter utifrån ett inte accepterbart agerande på rast- och lektionstid

Exempel från analys:

Ett medvetet arbete för att lägga fokus på lärande och tydliggöra kunskapskrav har medverkat till att eleverna känner att det finns höga förväntningar, att det man lär sig är användbart, att man får hjälp och att lärarna förklarar så att man förstår. Eleverna uppskattar läromedlen, som innefattar såväl en satsning på traditionella läroböcker som digitala verktyg. Kyrkebykolan

1.4.4.12 Utvecklingsbehov

Utvecklingsbehov som skolorna anger

- Utveckla förmåga i formativ bedömning.
- Systematiskt kvalitetsarbete som bland annat fokuserar på att just öka elevernas inflytande ansvar i deras undervisning samt på lusten att lära
- flickfokus i matematiken
- Analys av vad skillnad mellan pojkar och beror på
- kollegialt lärande, dela med sig av metoder som bra effekt.
- studieteknik; att ge eleverna möjligheter att bli mer och mer självständiga i sitt lärande och mindre beroende av vuxenstöd för att komma igång och vidare.
- Ett sätt att nå fler elever och att göra undervisningen tillgänglig och begriplig är en-till-en-undervisningen samt möjligheter att dela klassen i mindre delar.
- Påvisa att lärandet pågår hela dagen och inte enbart i klassrumssituationen. Detta genom ett varierande arbetssätt.
-

1.4.5 Slutsats

Utvecklingsbehov som skolorna anger

- Många skolor definierar fortfarande BFL som ett viktigt framtida utvecklingsområde, både som förstärkare av elevernas kunskapsresultat men även som ett tydligt fokus mot arbetet att öka elevernas lust att lära.
- Via riktade insatser med stöd/stör från sektorledning/utvecklingsenheten arbeta mot att förbättra studiero och kunskapsutveckling. I det arbetet definieras arbetslagets vidgade roll i att ta ansvar för sina elevers kunskapsutveckling.
- En skola kommer särskilt att jobba mot de elever som har lägst respektive bäst kunskapsutveckling.
- Organisation mot mindre arbetslag.
- Systematisera halvklassundervisning.
- Stärka pedagogers kompetensutveckling, främst via matematiklyft och läslyft.
- Fördjupat arbete inom systematiskt kvalitetsarbete.
- Förbättra kommunikation skola-hem genom webbverktyget Unikum.
- Aktivt och målmedvetet lyfta fram det framgångsrika som pedagoger gör inom en skola.
- Snabba på återkoppling till rektor/EHT/arbetslag då eleven inte har framgångsrik kunskapsutveckling.
- Fortsätta det framgångsrika arbetet som bedrivs på skolan, exempelvis med att undervisningen ska präglas av ännu mer varierande arbetssätt eller med att stärka studiero och trygghet på skolan.
- Stärka samarbetet inom skolan.

Sektorns riktade utvecklingsområden

1. Riktade insatser enligt Röd flagg-konceptet

Konceptet Röd flagg vilar på ett antal ledstänger som är tydligt förankrade hos personalen. Det gäller exempelvis krismedvetenheten som är en viktig framgångsfaktor, att arbetslagen är motorn i arbetet, att förklaringar riktas inåt mot skolans arbete och att varje enskild medarbetare är ansvarig för de resultat som man uppnår. Sektorn och utvecklingsenheten kommer, tillsammans med skolledning och arbetslagledare, att behöva lägga mycket fokus på arbetet under läsåret 2015/2016. Arbetet kommer att följas upp och utvärderas på både kort och lång sikt. Framgångar och bakslag ska lyftas upp och analyseras. Det är första gången sektorn på ett så tydligt sätt riktar in sig mot vissa skolor vilket gör arbetet unikt och spännande.

2. Arbete med analys, åtgärder och utvärdering av arbete mot resultatförsämring mellan årskurs 6 och 7

Inom alla områden vi mäter och följer upp resultat är det nu tydligt att den stora resultatförsämringen sker mellan årskurs

6 och 7 på kommunnivå. Elevernas syn på sin skola, sin möjlighet att påverka eller lära på olika sätt och betyg går ner mellan de två årskurserna. Det finns flera olika förklaringsmodeller till detta och vi behöver noggrant analysera framåt vad det beror på innan vi sätter in åtgärder.

3. Elevhälsans arbete, från reaktivt till proaktivt

En central del i skolan är elevhälsans arbete. Sektorn har under det senaste året jobbat med elevhälsan tillsammans med rektorer och lagledare i syfte att stärka samverkan mellan elevhälsan och övrig personal på skolorna. Ett arbete som på många sätt har uppskattats. Det visar sig dock att skolorna inte tycker att elevhälsan för närvarande klarar sitt huvuduppdrag, nämligen att i huvudsak arbeta förebyggande. Den bedömning som görs är i stället att elevhälsan är reaktiv och agerar på olika delar i efterhand. Det är en viktig del för skolans utveckling i Ale att vi vänder på det arbetet.

1.5 Målområde Lgr 11 Normer och värden

1.5.1 Mått GR-enkäten Trivsel och trygghet, Bemötande

1.5.1.1 Årskurs 1

Trivsel och trygghet

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
90	88	92	90	93

Bemötande

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
89	88	90	89	91

1.5.1.2 Årskurs 2

Trivsel och trygghet

2012	2013	2014	2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
92	90	92	93	94	93	93	93

Bemötande

2012	2013	2014	2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
89	89	89	92	91	93	92	91

1.5.1.3 Årskurs 3

Trivsel och trygghet

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
92	90	93	92	93
Jämförelse årskurs 2 2014				
2014	Pojkar 2014	Flickor 2014	Ale totalt 2014	GR totalt 2014
92	90	93	92	93

Bemötande

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
90	89	91	90	91
Jämförelse årskurs 2 2014				
2014	Pojkar 2014	Flickor 2014	Ale totalt 2014	GR totalt 2014
89	87	92	89	91

1.5.1.4 Årskurs 4

Trivsel och trygghet

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
94	92	96	94	92

Bemötande

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
94	92	97	94	89

1.5.1.5 Årskurs 5

Trivsel och trygghet

2012	2013	2014	2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
93	92	92	92	94	91	92	92

Bemötande

2012	2013	2014	2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
88	86	90	91	92	89	91	89

1.5.1.6 Årskurs 6

Trivsel och trygghet

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
90	92	88	90	92
Jämförelse årskurs 5 2014				
2014	Pojkar 2014	Flickor 2014	Ale totalt 2014	GR totalt 2014
92	93	92	92	93

Bemötande

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
87	89	85	87	89
Jämförelse årskurs 5 2014				
2014	Pojkar 2014	Flickor 2014	Ale totalt 2014	GR totalt 2014
90	92	88	90	91

1.5.1.7 Årskurs 7

Trivsel och trygghet

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
85	82	88	85	89

Bemötande

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
73	70	77	73	81

1.5.1.8 Årskurs 8

Trivsel och trygghet

2012	2013	2014	2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
89	86	87	85	88	82	85	89

Bemötande

2012	2013	2014	2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
76	70	77	75	73	77	75	81

1.5.1.9 Årskurs 9

Trivsel och trygghet

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
86	86	87	86	89
Jämförelse årskurs 8 2014				
2014	Pojkar 2014	Flickor 2014	Ale totalt 2014	GR totalt 2014
87	89	84	87	90

Bemötande

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
77	78	76	77	81
Jämförelse årskurs 8 2014				
2014	Pojkar 2014	Flickor 2014	Ale totalt 2014	GR totalt 2014
77	81	71	77	81

1.5.1.10 Resultat

Inom området Trivsel och trygghet får eleverna ta ställning till följande påståenden.

Årskurs 1-3

Jag är trygg i skolan.

Jag har vuxna att prata med i skolan.

Jag trivs i skolan.

Årskurs 4-9

Jag känner mig trygg i skolan

Det finns vuxna i skolan att prata med när jag behöver det.

Jag trivs i skolan

På verksamhetsnivå ligger F-6 i nivå eller något högre än GR-snittet gällande både Trygghet och Trivsel samt Bemötande. För årskurs 7-9 däremot ligger Ale lägre än GR-området inom båda områdena med en tydligare skillnad inom Bemötande.

1.5.1.11 Analys

Skolornas förklaringar till goda resultat

- Klassråd och fritidsmöten där barnen är med och utformar verksamheten
- Tydliga trivselregler skapas i samråd med barnen
- Grupp- och självstärkande övningar genom drama, lek och diskussioner med barnen
- Kompistrappan, en plats på skolgården dit alla elever kan gå när de vill ha någon att leka med
- värdegrundsarbete
- Lära känna alla elever i arbetslaget med namn
- Gemensamma aktiviteter som genomförs årligen för att stärka gruppgemenskapen
- Mentorssamtal
- Skapa mindre grupperingar i den stora gruppen
- Vuxennärvaro ute på rasterna
- Personal väl synlig genom att de har reflexväst och fasta placeringar i rastvaktschemat
- Organisation med arbetslag gör att det fungerar bra även när personal blir borta
- Arbetet med Likabehandlingsplanen och rastvårdssystemet har gett resultat
- Systematiskt kvalitetsarbete vad gäller resursfördelning
- Klassråd, elevråd, matråd och utvecklingssamtal.

Skolornas förklaringar till sämre resultat

- Många lärarbyten
- Elever med social problematik
- Låg vuxennärvaro i korridorerna
- Svårighet att nå elevhälsopersonal vid behov
- Pressat schema som leder till bristande tid att möta elever mellan lektionspassen
- En stress över skolan och skolarbetet, (flickor)
- Stort fokus legat på måluppfyllelse vilket kan ha bidragit till att andra frågor som exempelvis "mjuka" frågor har fått stå tillbaka.
- Stora klasser
- Tufft klimatet i grupperna

Utvecklingsbehov som skolorna anger

- Vikten av att inkludera elevråden och elevinflytande i när det gäller ansvaret för skolmiljön och det sociala klimatet lyfts generellt i boksluten.

1.5.2 Mått TOTIS

1.5.2.1 Resultat

TOTIS (Trygghet och Studiero I Skolan) har genomförts för alla elever med ett åldersanpassat genomförande sedan 2010. TOTIS kompletterar GR-enkäten avseende frågor till exempel utifrån diskrimineringsgrunderna. TOTIS kompletteras av bland annat trygghetskartläggningar på skolorna. De flesta skolor väljer att i det pedagogiska bokslutet redovisa resultaten sammanfattningsvis utifrån kön och årskurs. I resultatdelen så framgår det att skolorna har olika utmaningar kopplat till lika behandling av killar och tjejer, trygghet utifrån olika perspektiv mm. Enheterna beskriver sina resultat med olika djup men generellt får just denna del ganska lite utrymme i bokslutet och det blir relativt korta resultatredovisningar där historiken i många fall saknas.

För årskurs 7-9 finns diskrimineringsgrunderna med i enkäten. Gällande diskrimineringsgrunderna finns det fyra frågor i TOTIS-enkäten och i sammanställningen finns några observandum. På frågan "Behandlas elever på ett bra sätt oavsett om man är homo, bi-eller heterosexuell" så avviker årskurs 7 på DaVinciskolan där 38 % av eleverna har svarat nej, samtidigt är det i årskurs 8 på samma skola som störst andel anser att man behandlas lika. På Bohusskolan är det årskurs 8 som har störst andel som svarat nej, 30 % av eleverna. Ungefär var fjärde elev på 7-9 skolorna har svarat nej på denna fråga, DaVinciskolan 24 %, Aroseniussskolan 25 % och Bohusskolan 26 %. Bohusskolan själva lyfter problematiken inom detta område vilket är det enda av de diskrimineringsområdena som inte förbättrats sedan förra året utan ligger kvar på en hög nivå.

På frågan om alla behandlas lika oavsett kultur och ursprung avviker återigen årskurs 7 på DaVinciskolan där 36 % svarat nej på frågan, störst andel bland skolorna, och även i denna fråga skiljer det tydligt mot årskurs 8 där lägst andel, 7 %, svarat nej på samma fråga. Det är lite större spridning mellan skolorna i denna fråga, följande andel elever har svarat nej på frågan om alla behandlas lika oavsett kultur och ursprung: Bohus 11 %, DaVinciskolan 16 % och Arosenius 15 %.

Huruvida eleverna anser att alla behandlas lika oavsett religion har ungefär samma spridning mellan skolorna som frågan gällande kultur och ursprung. På Bohusskolan har 10 % angett nej och på Aroseniussskolan och DaVinciskolan 18 %. Även i denna fråga är det årskurs 7 på DaVinciskolan som har störst andel elever som markerat nej (28 %) och årskurs 8 som har betydligt lägre andel som upplever detta, 13 %.

Den fjärde frågan utifrån diskrimineringsgrunderna handlar om fysisk och psykisk funktionsnedsättning. På Bohusskolan har minst andel elever svarat nej på frågan om alla behandlas lika, 9 %. Av Aroseniussskolans elever har 26 % angett nej och det är i år 7 som störst andel, 30 %, angett nej. DaVinciskolans årskurs 7 har även på denna fråga en stor andel som valt svarsalternativ nej, 34 %, samtidigt som det är knappt hälften så många i årskurs 8 och 9 och 19 % av eleverna på skolan som svarat nej på frågan.

I resultatdelen från de tre 7-9 skolorna är det framförallt Bohusskolan som sätter resultaten i ett sammanhang i relation till föregående års undersökningar och i relation till planer, mål och aktiviteter.

1.5.2.2 Analys

Några enheter har beskrivit hur analysen av resultaten genomförts och på vilket sätt analysen ligger till grund för aktiviteter och mål, generellt kan dock kopplingen mellan resultatet och genomförandet av analysen vara tydligare. Analyserna skiljer sig åt avseende bredd och djup, och det skulle generellt vara önskvärt med tydligare beskrivning av på vilket sätt

elever, pedagoger och övrig personal deltagit i processen. Trygghet och trivsel är perspektiv som genomsyrar hela skoldagen och verksamheten för eleverna. Delaktigheten från pedagoger och elevhälsa i analysen av resultaten och identifierande av utvecklingsområde, mål och metod är viktig för att skapa en gemensam process på skolan. Av redovisningarna framgår det att analysarbetet genomförts på olika sätt och att skolorna kommit olika långt med målarbetet utifrån analyserna. Flera skolor lyfter fram betydelsen av att öka elevhälsans förebyggande arbete inom de områden som berörs. Kopplingen mellan analysarbetet och målarbetet utifrån TOTIS och Likabehandlingsplanerna kan tydliggöras ytterligare på många enheter och saknas till del i boksluten och det finns anledning att fundera vidare utifrån det.

När det gäller diskrimineringsgrunderna för årskurs 7-9 finns det skillnader mellan skolorna men också inom skolorna när det gäller hur eleverna upplever hur de olika diskrimineringsgrunderna påverkar hur elever behandlas på skolan. I svaren går det inte att utläsa om det är i relation till elever eller personal på skolan som olikheter i behandling upplevs, vilket lyfts i DaVinciskolans analys. På tre av de fyra områdena för diskriminering ligger Bohusskolan lägst i andelen elever som svarat nej på frågan om alla behandlas lika, Bohusskolan är också den skolan som i sin analys tydligast sätter arbetet med likabehandling i ett sammanhang och relaterar sina resultat till mål och aktiviteter. DaVinciskolan konstaterar att svarsfrekvensen påverkar möjligheten att dra slutsatser men utifrån den bild som de 2/3 av elevgruppen som besvarat enkäten ger så uttrycks oro. Årskurs 7 avviker på ett negativt sätt inom alla fyra diskrimineringsområden.

När det gäller frågor om likabehandling kan skolan inte nöja sig med att 80 % upplever att alla behandlas lika medan 20% inte upplever det, i analysarbetet måste vi ta fasta på strukturer, förhållningssätt med mera som skapar miljöer i vilken inte alla känner sig lika värdefulla eller lika behandlade. De enheter som presenterat mål i relation till diskrimineringsgrunderna eller på annat sätt breddat analysen har tydlig nolltolerans.

I "Skatta din skola" finns området Trygghet och studeiro med inriktning mot att motverka kränkande behandling med (fråga 12). Likabehandlingsplanerna är tydlig ledstäng för skolans arbete inom detta område. Skolorna har skattat sig olika men ingen skola har angett "stämmer inte". Den rutin vi har i Ale kommun gällande anmälan av kränkning har börjat få genomslag och många enheter har en tydlig struktur i den rutinen. Analysen av TOTIS är en del som ska utgöra grund för det förebyggande arbetet, uppföljningarna av kränkingsanmälningar är en annan del. I det fortsatta arbetet måste såväl enheter och huvudman tydligare länka ihop årsvisa uppföljningar med de signaler om utvecklingsbehov som enskilda händelser under året indikerar. Införandet av digital anmälningsrutin med möjlighet att hämta ut statistik löpande under året kommer vara ett stöd för det arbetet.

1.5.3 Slutsats

I Skatta din skola har skattning avseende "målinriktat arbete för att, motverka kränkande behandling av andra elever" gjorts. Åtta skolor har valt "Stämmer" (Arosenius, Bohus, Maden, Nol, Kyrkby, Surte, Albo, Garnvinde) och fyra skolor "Stämmer delvis". (Himla, Nödinge, Älvängen, Särskolan).

Skolorna har idag olika organisationer för att arbeta med det förebyggande och åtgärdande arbetet gällande trygghet och kränkningar. Trygghetsteam är en av benämningarna på de grupper som arbetar med dessa frågor. Det är viktigt att varje enhet hittar sitt sätt att arbeta på samtidigt som det på varje enhet måste finnas tydliga rutiner och strukturer. Anmälan av kränkning till huvudman innebär att det alltid finns en dokumentation av varje fall där en elev blir kränkt och det kommer till personalens kännedom. Ett utvecklingsområde är att med utgångspunkt i kränkingsanmälningarna löpande stämma av händelser med enhetens faktiska arbete, att anmälan om kränkning blir en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Under hösten 2015 ska en digital rutin för anmälan av kränkningar införas, IT-avdelningen håller på att arbeta med att ta fram en e-tjänst.

Under hösten 2014 och våren 2015 har sex skolor varit föremål för granskning av Skolinspektionen eller Barn- och elevombudsmannen i enskilda elevärenden efter anmälan av vårdnadshavare gällande områdena Kränkande behandling och Studiero och trygghet. Det gäller sju anmälningar och i nuläget är sex av dessa avslutade. Arbetet utifrån anmälningarna har inneburit att kommunens rutiner har prövats men också utvecklats där vi funnit brister. En sådan var rutinen att vårdnadshavare alltid ska informeras i samband med att en misstänkt kränkning uppmärksammas av skolans personal.

Några enheter lyfter in EHT's roll i det förebyggande och trygghetsskapande arbetet. Samtidigt är just elevhälsans arbete

enligt skollagen avseende främjande och förebyggande insatser ett utvecklingsområde, både lokalt och centralt. De enheter som i sitt bokslut lyfter fram behovet av att koppla in elevhälsan i det trygghetskapande arbetet på skolan sätter fingret på ett centralt utvecklingsområde. Arbetslagens och elevhälsans roll i analysarbetet hänger ihop med rektors orientering av elevhälsans uppdrag på enheten. Likabehandlingsplanen utgör ett viktigt dokument för det förebyggande arbetet och mot bakgrund av att flera rektorer själva skattat "Delvis" på frågorna om en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero och att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever finns det också anledning att anta att arbetet med Likabehandlingsplanerna behöver uppmärksammas.

1.6 Skolmiljö

1.6.1 Mått GR-enkäten Skolmiljö

1.6.1.1 Årskurs 1

Skolmiljö

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
67	67	68	67	66

1.6.1.2 Årskurs 2

Skolmiljö

2012	2013	2014	2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
66	66	61	70	72	70	70	66

1.6.1.3 Årskurs 3

Skolmiljö

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
65	63	66	65	66
Jämförelse årskurs 2 2014				
2014	Pojkar 2014	Flickor 2014	Ale totalt 2014	GR totalt 2014
61	62	59	61	67

1.6.1.4 Årskurs 4

Skolmiljö

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
82	81	83	82	71

1.6.1.5 Årskurs 5

Skolmiljö

2012	2013	2014	2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
71	72	73	76	77	74	76	71

1.6.1.6 Årskurs 6

Skolmiljö

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
72	73	71	72	71
Jämförelse årskurs 5 2014				
2014	Pojkar 2014	Flickor 2014	Ale totalt 2014	GR totalt 2014
73	75	72	73	71

1.6.1.7 Årskurs 7

Skolmiljö

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
60	58	62	60	67

1.6.1.8 Årskurs 8

Skolmiljö

2012	2013	2014	2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
52	57	69	67	66	68	67	67

1.6.1.9 Årskurs 9

Skolmiljö

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
68	67	71	68	67
Jämförelse årskurs 8 2014				
2014	Pojkar 2014	Flickor 2014	Ale totalt 2014	GR totalt 2014
69	74	63	69	68

1.6.1.10 Resultat

Indexvärdet för skolmiljön är generellt sämre än de övriga områdena, såväl i Ale som i GR-området. I årskurs 3 och 9 har den positiva upplevelsen av skolmiljön ökat bland flickorna jämfört med samma elever föregående år, i årskurs 9 ser vi en motsvarande försämring hos pojkarna.

Det är framförallt upplevelsen av skolans toaletter som drar ner resultatet inom området skolmiljö. Bland de yngre eleverna är det en stor andel som inte upplever studiero, medan de äldre eleverna upplever studiero i mycket högre grad.

Läsåret 2013-2014 var det bara 43 % av eleverna i årskurs 2 som upplevde lugn och ro i klassrummet. Ett år senare i årskurs 3 har andelen som upplever studiero ökat till 58 %. Ökningen syns på alla skolor. En av skolorna hade väldigt lågt resultat föregående år, och detta har förbättrats väsentligt.

Skolmaten får generellt höga värden bland de yngre eleverna och lägre värden bland de äldre eleverna. Skolans toaletter får låga värden oavsett ålder. Det finns en skola som sticker ut där upplevelsen av toaletterna ligger på samma höga nivå som övriga frågor inom området skolmiljö. Skolan renoverades förra hösten.

1.6.1.11 Analys

Skolornas förklaringar till goda resultat

- Utemiljö med frihet
- Nyrenoverade lokaler
- Gott om plats och möjligheter till både större samlingar och enskilt arbete
- Aktivt arbete med likabehandlingsplan ger effekt på elevernas upplevelse av skolmiljön

Skolornas förklaringar till sämre resultat

- Lokalmässiga begränsningar, trånga klassrum, och för lite grupprum
- Tillfälliga paviljonger
- Eftersatt underhåll
- Lokalerna är inte anpassade efter elevernas ålder
- Toaletter är placerade på undanskymd plats, till exempel bakom elevskåp
- Nedslitna lokaler
- Skolgården är inte anpassad för åldersgrupper

Utvecklingsbehov som skolorna anger

- Samtal med elever om toaletthyfs
- All personal ska börja terminen med att aktivt arbeta för en god inlärningsmiljö och förbättrad studiero i klassrummet. Skolans olika råd behöver lyfta frågan för att ta hjälp av eleverna i frågan.
- Förbättrad studiero Med stora klasser behövs utrymme för mindre grupper/ enskilt arbete och kring detta gör vi vissa förändringar inför kommande läsår.

Exempel från skolornas analys

Dåliga lokaler som inte åtgärdas på grund av att vår nya skola snart är färdig, gör att vi får prioritera den psykosociala arbetsmiljön. Skapa de bästa förutsättningarna för våra barn genom gott bemötande samt flexibla lösningar i nära samarbete med alla professioner på skolan. (Älvängensskolan)

Samtidigt antyder siffrorna att trivsel som kommer av andra faktorer än de yttre och fysiska har stor betydelse även för hur man trivs med salar, korridorer och skolgård vilket är intressant. Det är en klar antydning om att sociala och psykologiska faktorer är minst lika viktiga som de fysiska när det gäller upplevelsen av skolmiljön. (Himlaskolan)

Vårt systematiska kvalitetsarbete med Likabehandlingsplanen har gjort att vi under läsåret gjort en del förändringar. Vi ändrade våra rastvårdsrutiner då det förekom kränkningar inne i kapprum i stället för på skolgården och vi låste ytterdörrar.

Vårt arbete har gett effekt och vi har goda resultat på våra enkäter. Våra elever trivs och känner sig trygga på Nolskolan. Vi kan se att ett aktivt systematiskt kvalitetsarbete får effekt. Vi kan också se att det får reaktioner från föräldrar som i viss mån inte förstår att vi systematiskt behöver se över och kanske ändra rutiner. (Nolskolan)

Övergripande analys

Det är inte bara den fysiska miljön som skapar en god skolmiljö. Även skolor med slitna lokaler upplevs som en positiv skolmiljö och trivsel skapas också av andra faktorer än den fysiska miljön, psykologiska och sociala faktorer är lika viktiga. Detta innebär ändå självklart att vi ska ha likvärdiga fysiska skolmiljöer med fräscha ändamålsenliga lokaler. Toaletterna upplevs generellt som ett problem på skolorna, och dessa upplevs ofta som otrevliga, och på vissa skolor även otrugga. Den stora frågan verkar inte vara städningen i sig, utan mer elevernas olika förhållningssätt till toaletterna. Att en nyrenoverad toalett ändå spelar stor roll visar resultatet för kommunens nyrenoverade skola där större delen av eleverna upplever toaletterna som bra, och sätter lika höga värden på den frågan som på övriga frågor inom området skolmiljön. Det är intressant att klassföreståndare och elever har ett gemensamt ansvar och gemensamt nyttjar toaletterna på denna skola.

Att studieron har förbättrats från föregående årskurs 2 till årskurs 3 är mycket positivt, men det är dock anmärkningsvärt att de yngre eleverna upplever att studieron är så mycket sämre än de äldre eleverna. En av skolorna hade mycket låga värden för årskurs 2 föregående år. Här har stora insatser gjorts under året med ökad bemanning och tydliga mål som gruppen svarat positivt på. Det generellt låga värdet avseende studiero för de yngre eleverna behöver analyseras vidare under hösten.

1.7 Förskoleklass

1.7.1 Utbildningens syfte

2 § Förskoleklassen ska stimulera elevers utveckling och lärande och förbereda dem för fortsatt utbildning. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov.

Förskoleklassen ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap.

1.7.1.1 Processer

Här följer exempel på enheternas processer. De har kategoriserats under rubrikerna Värdegrundsarbete, Lust att lära, Språkutveckling, Systematiskt kvalitetsarbete samt Digitalisering.

Värdegrundsarbete

Vi har under vt-15 vidareutvecklat vårt värdegrundsarbete. Vi har fortsatt att arbeta med olika material.

Vi har arbetat med:

- att eleverna utvecklas till att bli självständiga och ansvarstagande individer
- att eleverna utvecklas individuellt och i grupp och att barnen lär sig ta hänsyn till varandra och att de kan visa empati för varandra
- att eleverna ska kunna prata om och bearbeta känslor och upplevelser i grupp och enskilt
- gruppstärkande lekar
- tala i grupp, och respektera varandra

Lust att lära

- Att eleverna ska förstå vikten av kunskap och varför vi lär oss olika saker.
- I förskoleklassen arbetar vi för att möta varje barn utifrån dess utvecklingsnivå.
- Vi tar tillvara på elevernas naturliga nyfikenhet, leklyst och glädje.
- Tematiskt och ämnesövergripande, till exempel Storyline
- BFL (Bedömning för lärande)
- The Big 5 - förmågorna (se även nedan)

Språkutveckling

- Ett viktigt fokusområde har varit språkutvecklande arbetssätt
- Vi har arbetat med att utvidga ord och begreppsnivå
- Arbetet med ”En läsande klass”
- Vi har fokus på elevernas kunskapsutveckling i fonologisk medvetenhet och dokumenterar det inför åk 1.
- Vi har utvecklat arbetet med att skriva sig till läsning

Systematiskt kvalitetsarbete

- Vi har utvecklat arbetet med att använda Unikum för att dokumentera och synliggöra våra processer
- Förskoleklassen har brutit ner mål från Lgr 11 som är sammanställt i en verksamhetsplan, som ligger som stöd

för deras planeringar.

- Övergångsplan från förskolan till förskoleklass och förskoleklass till årskurs 1 - Finns utarbetad och revideras årligen. Förskollärarna dokumenterar bland annat elevernas kunskapsutveckling i fonologisk medvetenhet samt förberedande aritmetik som överlämnas till lärarna inför årskurs 1.
- Förskollärarna i förskoleklassen har startat arbetet med att skapa en lokal "läroplan" där elevsyn, aktiviteter och kunskapsmål definieras.
- Vi har fortsatt vårt väl utvecklade arbete med pedagogiska planeringar som beskriver det arbete som genomförs i förskoleklasserna.
- Under läsåret 2014/2015 har förskollärarna arbetat med Skolverkets stödmaterial *Förskoleklassen uppdrag, innehåll och kvalitet*.
- En samverkan med förskolorna är påbörjad för att skapa en gemensam röd tråd i vår barnväg vad gäller barn- och kunskapssyn. Vi ska bli bättre på att använda det som barnen upplevt i sin tidigare verksamhet.
- Under våren har vi använt en ny struktur för möten med de nya vårdnadshavarna. Syftet har varit att styra över frågor till rätt verksamhet och att öka deras känsla av trygghet inför skolstarten.

Digitalisering

- Vi använder oss av digitala verktyg på olika sätt i vår verksamhet. Under den fria leken, får eleverna lov att forska, de använder sig då av datorn eller Ipaden för att ta reda på fakta om till exempel ormar, titta på en film om ormar eller söka upp bra bilder på ormar. Eleverna som vill forska har fått varsitt häfte där de kan skriva ner fakta om till exempel ormen, rita en bild på ormen.
- Digitaliseringen har varit särskilt viktig i arbetet med att stötta både barn med särskilda behov samt nyanlända.
- Vi har investerat i en Ipad till varje förskoleklass. Under vårterminen har vi haft inspirationsträffar för att komma igång med verktyget.

1.7.1.2 Resultat

Alla enheter beskriver inte resultat. De flesta beskriver endast goda resultat men någon enhet beskriver att man inte drivit några stora processer i förskoleklass specifikt då fokus har legat på organisationsnivå.

Värdegrund

- Med kompassamtal har vi uppnått mycket goda resultat i gruppen. De barn som tidigare upplevts som blyga och tysta vågar idag ta plats och uttrycka sig i gruppen.
- Lekgrupperna har tillkommit och barnen har i dessa grupper fått förutsättningar till att skapa nya kontakter och kamratrelationer.
- De flesta barn upplevs utvecklat förmågan väl att uttrycka sig i grupp.
- Ett lugnare klimat i gruppen.
- Barnen behöver fortsatt få träna på att ge varandra förutsättningar att prata utan att bli avbrutna.

Lust att lära

- Vi har jobbat med tema rymden på många olika sätt, vilket har lett till nyfikenhet och att barnen har velat forska mer.
- Vi upplever att barnen förankrar kunskaperna i vardagssituationer och lek.
- Vi tycker att vårt mål i stort har uppnåtts, eleverna har under hela terminen tyckt att det har varit roligt att arbeta med Storyline. De delger varandra av sina erfarenheter och kunskaper i ett kollektivt lärande.
- De elever som går upp i årskurs 1 i augusti är väl förberedda för skolan

Språkutveckling

- Genom att arbeta med En läsande klass under två terminer har vi sett stor utveckling hos barnen. Dels har vi kunnat se att deras uppmärksamhet har utvecklats, de har utvecklat större förmåga att "lyssna" på vad som sägs,

för att sedan kunna arbeta med texten på olika sätt.

- Vi har också kunnat se en utveckling i våra elevers skrivutveckling. Skriftspråket använder de sig av i leken, när de exempelvis ska skriva en meny till deras restaurang eller att de sitter och skriver brev till varandra eller sagor.
- Intresset för böcker, både att lyssna på- eller att försöka läsa själv är stort. Målet med att öka läslusten tycker vi att vi lyckats med, eleverna ser fram emot våra biblioteksbesök.
- Nästan alla eleverna har redan knäckt läskoden.

Systematiskt kvalitetsarbete

- Verksamhetsplanen hjälper oss att fokusera på rätt saker samt att den hjälper oss att skapa likvärdig förskoleklass.
- Vi har blivit bättre på att dokumentera processer.
- Vi har tagit fram ett material som används för att förklara förskoleklassens uppdrag till föräldrar och förskolor.
- Förskollärarna har visat stort engagemang och intresse att utveckla verksamheten utifrån Skolverkets stödmaterial - *Förskoleklassen uppdrag, innehåll och kvalitet.*
- Vi har varit med och tagit fram en kommungemensam utvecklingssamtalsmall i Unikum.
- Genom vår övergångsplan har vi upptäckt elever som behöver stöd och uppföljning inom fonologi och matematik.
- Tillsammans med specialpedagog och förstelärare har man lagt upp ett systematiskt arbete tillsammans med barnen, utvärderingar och kartläggningar för att övergången till årskurs 1 ska innehålla en formativ bedömning på gruppnivå om var eleverna befinner sig.
- Årets inskolning har hittills upplevts som tryggare och bättre av både vårdnadshavare och pedagoger. Den nya mötesstrukturen under vårterminen för de nya vårdnadshavarna kan ha bidragit till detta.

Digitalisering

- Vi har kommit en bit på väg vad det gäller att låta eleverna få arbeta med digitala verktyg för att utöka deras repertoar av verktyg/metoder för hur man till exempel kan ta reda på fakta, skriva sagor, texter med mera.
- Med vår elev med särskilda behov och vår nyanlända elev ser vi goda resultat. Verktygen har hjälpt dem genom att utöka sitt ordförråd, begreppsbildning, träna på att ljuda och uttala, men även matematik.
- Barnen upplevs som mycket intresserade av de verktyg som vi använt oss av.

1.7.1.3 Analys

Värdegrund

- Anledningar till att vårt värdegrundsarbete fungerar bra är att vi har vissa fasta aktiviteter som berör värdegrundsfrågor, men att vi sedan aktivt väver in ”tänket” i hela vår verksamhet, vilket gör att barnen ständigt blir påminda och hjälper varandra.
- En bidragande faktor tror vi är att våra elever är delaktiga i vår verksamhet. Det var till exempel våra elever som namngav våra fester, bestämde lekar och vad som skulle ätas.
- Värdegrundsarbetet måste noggrant analyseras för att bli bättre.

Lust att lära

- En anledning är att vi är bra på att förmedla kunskap och lärande till våra elever på ett lekfullt och lustfyllt sätt. Vi vet mot vilka kunskapsmål vi arbetar mot när vi har våra målstyrda aktiviteter.
- Vi har också lyckats väl med att möta våra elever där de befinner sig och har förmåga att kunna urskilja vad varje elev har behov av.
- Vi behöver bli bättre på att uppmärksamma våra elever på våra aktivitetens syften.

Språkutveckling

- En orsak till att vårt språkutvecklande arbete har gått så bra den här terminen är att vi har låtit eleverna möta läsning och skrivning på ett lustfyllt och ett varierat sätt. Dels att vi har funnits med dem i deras lekar, men också

genom våra styrda aktiviteter.

- Att arbeta med ”En läsande klass” har varit en bra metod att jobba med språkutveckling. Man kan utveckla arbetet ytterligare genom att låta eleverna få arbeta ännu mera med bokstavs inläring på olika sätt samt med olika lässtrategier.

Systematiskt kvalitetsarbete

- Verksamhetsplanen hjälper pedagogerna att tillsammans strukturera och planera förskoleklassverksamheten.
- Genom att arbeta hårt för att förskoleklassens uppdrag ska uppmärksammas har förskoleklass idag en hög status. Vi har under året aktivt diskuterat planering och utveckling tillsammans med förstelärare och specialpedagog.
- Vi arbetar i rätt riktning med goda uppföljningar och resultat, en orsak är mycket kompetent personal.

Digitalisering

- Eftersom vi märkte att forskning med hjälp av digitala verktyg var så uppskattat, tänker vi ändra strukturen i vårt arbete för att kunna få in mer tid för detta.

1.7.1.4 Slutsats

Slutsatser enheterna

Värdegrund

- På grund av goda resultat av arbetssättet vi haft med lekgrupper kommer vi att inleda hösten med detta arbetssätt. Vi kommer också att fortsätta med våra dagliga kompisamtal i syfte att tidigt uppmärksamma eventuellt utanförskap i gruppen. Detta bidrar till en gott klimat i gruppen.
- Ett främjande och förebyggande arbete tillsammans med EHT kommer starta till hösten som knyter an till hur man skapar trygga grupper.

Lust att lära

- Vi har ett framgångsrikt arbetssätt i vår verksamhet som vi ska fortsätta med. Det är viktigt att vi är fortsatt bra på att förmedla kunskap och lärande till våra elever på ett lekfullt och lustfyllt sätt, på att möta våra elever där de befinner sig, har förmåga att kunna urskilja vad varje elev har behov av samt att vi vet mot vilka kunskapsmål vi arbetar mot. Men vi behöver bli bättre på att uppmärksamma våra elever med våra aktiviteters syften.
- Storyline är ett fantastiskt arbetssätt, just för att man utifrån ett tema (intresse) kan arbeta utifrån på så många olika sätt. Alla elever lär på olika sätt, så eftersom vi arbetar med så många olika metoder kring samma ämne så får alla elever en chans att ”glänsa”, tycka att det är extra roligt. Det vi vill vidareutveckla inför nästa termin är att vi pedagoger ska låta eleverna ytterligare ska få vara delaktiga i processen med hur arbetet ska fortskrida. Ett sätt att kunna genomföra detta är att avsätta mer tid för reflektion efter avslutat pass.
- Vi behöver diskutera hur vi ska genomföra elevledda utvecklingssamtal.
- Under läsåret 2015/2016 kommer förskoleklasserna och fritidshemmen gemensamt att satsa på att utveckla leken för ett ökat lärande samt för att utveckla den sociala kompetensen hos eleverna.

Språkutveckling

- Till nästa termin tar vi med oss att jobba med läs-och skrivinläring på ett varierat sätt och att vi kan möta och utmana eleverna på deras nivå.
- Förskollärarna kommer att genomföra Läslyftet. Förra läsårets pedagogiska samtal utifrån Skolverkets bok stärkte pedagogerna i sin profession. Avsikten är att Läslyftet ska ha samma effekt.
- Vi har under året sett effekterna av att målmedvetet och systematiskt arbeta med fonologisk medvetenhet vilket gör att allt fler barn redan kan läsa och skriva när de börjar i årskurs 1. Vi behöver systematisera det arbetet ännu mer och jobba vidare med den röda tråden F-3. Läsåret 2015-2016 har vi gjort om i kalendarier så att förskoleklassen är med på alla lärarnas möten, har tillgång till EHT på ett bättre sätt och ett mer systematiskt arbete med årskurs3-lärare som kommer ta över eleverna från f-klass när de börjar årskurs 1.

- Fokus inför kommande läsår blir en fortsättning och fördjupning i språkets betydelse men nu också i alla ämnen.

Systematiskt kvalitetsarbete

- Vårt Unikumarbete tänker vi vidareutveckla genom att lägga ut elevernas lärande (dokumentation) på deras lärllogg, även att i större grad använda sig av Unikum inför utvecklingssamtal.
- Vi kommer att revidera verksamhetsplanen
- Förskoleklass behöver synliggöra sin verksamhet och sin pedagogiska inriktning under läsåret.
- Övergångsplan från förskolan till förskoleklass och förskoleklass till årskurs 1 ska revideras.
- Vi behöver diskutera vad vi dokumenterar i Unikum under elevernas tid i förskoleklass.
- Det saknas idag en samlad dokumentation för arbetet i förskoleklassen hos oss, det blir ett prioriterat område för rektor att lägga grunden för en sådan och för att arbetet i förskoleklassen utvecklas.
- Pedagogerna själva har arbetat fram ett systematiskt kvalitetsarbete som ska bli intressant att följa.
- Vi kan se att det arbetet som gjort för att göra övergångarna bättre har gett resultat, både avseende förskolan och den interna övergången.
- Pedagogernas systematiska kvalitetsarbete kommer visa om arbetet gett effekt. Förskoleklassernas resultatuppföljning kommer från hösten att följa övriga skolans resultatuppföljningsarbete.
- Professionaliteten i mottagandet av nya barn och vårdnadshavare har upplevts som större den här våren. Vi kommer att behålla samma mötesstruktur till kommande år. På skolan finns olika modeller för inskolning. Det får fortsätta att vara så, men vi måste prata ihop oss kring för och nackdelar med de olika modellerna.
- Förskollärarna kommer från nästa läsår ingå i alla de mötesformer som sker med F-3 arbetslaget. Fokus kommer vara på planering av verksamheten utifrån förmågor och centralt innehåll upp till årskurs 3 men också med fokus på det specifika uppdrag som förskoleklassen har.
- Vi fortsätter det framgångsrika arbetssättet med arbete utifrån pedagogiska planeringar.
- Förskolorna i vårt område arbetar mycket målmedvetet med fokus på barnens lärande och sociala utveckling. Det lägger den grund som skolan sedan kan bygga vidare på och som över flera år lett till mycket goda resultat.

Digitalisering

- Vi har investerat i en Ipad till varje förskoleklass. Detta arbete behöver vi utveckla vidare under kommande läsår. Vår förhoppning är att Ipad ska fungera som ett verktyg i den dagliga verksamheten.

Annat

- Tiden i förskoleklass är förändrad inför detta läsår. En utvärdering av denna förändring behöver göras.
- Vi har även några lyckade rekryteringar som vi tror kan ge effekter på verksamheten.

Övergripande analyser/slutsatser/åtgärder

Det är första gången som verksamheten i förskoleklass beskrivs och analyseras specifikt i sektorns systematiska kvalitetsarbete. Det innebär att vi inte kommer att dra några stora slutsatser utan vi behöver fortsätta att fördjupa bilden inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetets olika steg. Det kommer därför inte heller ske några stora kommunövergripande insatser specifikt riktade på förskoleklass under läsåret 2015/2016.

Att det finns skillnader i kvalitet mellan skolorna blir synligt i deras beskrivningar. Någon skola är mycket duktig på att analysera sin verksamhet och tydliggöra det komplexa arbetet i förskoleklass, medan någon annan inte har haft förutsättningar och underlag att beskriva något alls. Att vi behöver fortsätta följa och stödja det systematiska kvalitetsarbetet i förskoleklass också blir tydligt. För de som kommit längre i det avseendet kan man till exempel inte egentligen dela upp arbetet mellan rubrikerna språkutveckling och systematiskt kvalitetsarbete eftersom det språkutvecklande arbetet sker utifrån det systematiska kvalitetsarbetet.

I huvudsak ser vi att det är väsentliga rubriker som deras beskrivningar går att kategorisera i. Man tydliggör och lyfter både det trygghetsskapande och kunskapandet. Det går självklart att önska ytterligare rubriker men det får ske i det fortsatta utvecklandet av systematiska kvalitetsarbetet.

Av enheternas beskrivningar ser man tydligt att det på flera skolor pågår ett starkt utvecklingsarbete i förskoleklass där medvetna och drivande pedagoger är de viktigaste faktorerna. Det har också krävt förutsättningar och tydlighet ifrån rektor som pedagogisk ledare. Man lägger inför läsåret 2015/2016 fokus på olika processer utifrån sina individuella behov. Det är viktigt att så får ske och att från centralt håll man istället stöttar i att göra goda analyser framöver.

Sektorn kommer dock bidra med inspirationsmaterial på pedagogwebben samt stöd till bearbetning av Skolverkets skrift om förskoleklass. Den nya mallen för utvecklingssamtal i Unikum ska implementeras och senare i höst utvärderas.

1.8 Fritidshem

1.8.1 Mått GR-enkäten

Barnen har svarat på fyra frågor om fritidshemmet.

- Jag trivs på fritids.
- Jag får vara med och bestämma vad vi ska göra på fritids.
- Det finns platser som jag kan gå till om jag vill ha lugn och ro.
- Jag får hjälp med skolarbete på fritids.

1.8.1.1 Fritidshem årskurs 1

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
79	77	80	79	81

1.8.1.2 Fritidshem årskurs 2

2012	2013	2014	2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
81	79	77	83	82	83	83	81

1.8.1.3 Fritidshem årskurs 3

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
73	71	74	73	81

1.8.1.4 Fritidshem årskurs 4

2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
78	78	78	78	79

1.8.1.5 Fritidshem årskurs 5

2012	2013	2014	2015	Pojkar 2015	Flickor 2015	Ale totalt 2015	GR totalt 2015
76	89	82	90	92	88	90	79

1.8.2 Utbildningens syfte

2 § Fritidshemmet kompletterar utbildningen i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan och särskilda utbildningsformer som skolplikt kan fullgöras i. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lä-

rande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov.

Fritidshemmet ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap.

1.8.2.1 Processer

Värdegrund/samspel

- Genom att arbeta i olika gruppkonstellationer bidrar det till att barnen får möjlighet att skapa nya relationer och att de får möjlighet att lära av varandra.
- Fritidshemmet arbetar mycket med det sociala samspelet genom spel, olika sorters lekar och framträdanden
- Arbetet med gemensam värdegrund på fritidshemmet har fortsatt under våren och kommer att fortsätta under hösten.
- Vi arbetar aktivt med värdegrundsfrågor exempelvis genom GRETA- äventyret

Inflytande och delaktighet

- Under läsåret 2014/2015 har flera fritidshem haft fokus på elevinflytande och delaktighet.

Pedagogiska planeringar/systematiskt kvalitetsarbete

- Vi har arbetat med skolverkets Allmänna råd för fritidshem och diskuterat pedagogiska planeringar och dokumentation.
- Fritidspedagogerna har skrivit flera Lpp:er

Lust att lära

- Vi anpassar den pedagogiska verksamheten för att den ska passa barnens olika åldrar och intressen.

Pedagogisk utveckling

- Från att haft varierande och i flera fall låga resultat skapades i år ett fokus på att förbättra verksamhetens innehåll.
- Vi har arbetat med LGR11 och syftesformuleringar i ämnestexterna.
- Det har varit viktigt att börja i elevens egen delaktighet till att gå till ett samarbete med lärarna så att elevens lärande utgår från elevens IUP även på fritidshemmet.
- Fritids har under året haft studiedag med inriktning BFL.
- På fritidsmöten har de gått igenom förmågorna utifrån Svanelids bok.

Organisation och miljö

- Varje barn har en mentor.
- Genom att vi delar upp barnen i mindre grupper och utnyttjar våra lokaler så skapas det en lugn och harmonisk miljö.
- Vi har arbetat med rekrytering och resursfördelning inför nästa läsår
- Vid ett par tillfällen har det skett ändringar i den pedagogiska verksamheten, vilket vi märkte ledde till förvirring för en del av våra barn och skapade oro.

Digitala verktyg

- Alla fritidshem använder bloggen på Unikum.
- Unikum används för information och dokumentation.

1.8.2.2 Resultat

För fritidshem årskurs 2 samt årskurs 5 finns GR-jämförelse samt tidigare mätningar, resterande årskurser är första gången de mäts. Förändringen från årskurs 2-3 är därmed första gången vi kan se.

Avseende de årskurser där jämförelse finns ligger Ale över genomsnittet för GR. Fritidshem årskurs 2 fick sitt högsta resultat någonsin med indexvärde på 83. Vad det kan bero på går delvis att utläsa i de processbeskrivningar och analyser som finns nedan.

2014 års 2:or svarade något lägre nu i årskurs 3. Det syns inga fördjupade analyser av det i verksamheternas bokslut men att 3:ornas resultat är lägre än 2:ans och 4:ans finns delvis förklarat på organisationsnivå. Det handlar om att det i flera skolors organisationer är sista året innan de går över i en äldregrupp och när man gör det i 4:an blir man mer nöjd igen.

Det finns en fråga som handlar om huruvida man får hjälp med skolarbete på fritids. Särskild läxläsning erbjuds inte vanligtvis på fritids och är inte en del av fritidshemmets uppdrag. Däremot är det viktigt att fritidshemmet stödjer och utmanar elevernas utveckling utifrån hela läroplanen.

GR-enkätens frågor är långt ifrån heltäckande när det gäller att beskriva kvaliteten i fritidshemmets verksamhet. Det är en av anledningarna till att enheterna inte gjort så djuplodande analyser av resultatet. Dock behöver det arbetet ändå förbättras. Men det finns även fortsättningsvis anledning att komplettera med beskrivningar och analyser av verksamheten ur ett helhetsperspektiv. Därför beskrivs resultatet av de processer de arbetat med också under följande rubriker:

Värdegrund/ samspel

- Det vi har kunnat se är att våra olika grupperingar i fritidsverksamheten har lett till nya kompisrelationer, både för de som hade få kompisrelationer samt de som skulle må bra av att "bryta" med de kompisarna som de oftast brukade leka med.
- Vi kunde se att en del barn inte var nöjda med den gruppen som de tillhör, vi har vid vissa tillfällen fått rucka på grupperna.
- Kompistavlan var en väldigt positiv aktivitet för barnen. De fick lyfta upp sina kompisar och blev medvetna om vad en god handling var.
- Vi upplever att våra elever har gjort stora framsteg i att hantera och lösa konflikter både på egen hand och med hjälp av vuxna

Inflytande och delaktighet

- Under läsåret 2014/2015 har fokus varit på elevinflytande och delaktighet. Detta arbete har resulterat i ett ökat medvetande hos pedagogerna

Pedagogisk utveckling

- Vi har arbetat med Skolverkets Allmänna råd för fritidshem och diskuterat pedagogiska planeringar och dokumentation. Detta arbete upplever vi har stärkt pedagogerna i sin yrkesroll.
- Vi ser på GR-enkäten att vi har nöjda föräldrar och fritidshemmet har tagit en större plats i skoldagens verksamhet. På Öppet hus och fritidshemmets dag var all personal med, vilket inte har varit fallet tidigare.
- Jag anser inte att vi följer Skolverkets allmänna råd när det gäller verksamheten i vårt fritidshem.

Lust att lära

- Barnen har blivit mycket duktiga på att motivera i sitt skapande.

Organisation/miljö

- Vårt arbete med att kontinuerligt dela upp oss i mindre grupper har lett till att ljudnivån har sänkts och vi upplever att barnen har större lek/arbetsro.
- Eftersom vi har förändrat den pedagogiska miljön i verksamhetslokalerna, har vi märkt att barnen har hittat nya sätt att leka/vistas i rummen. Det i sin tur har lett till att ljudnivån har minskat och skapat lekro, detta har märkts tydligt under den fria leken.

- Vi valde att ha styrda platser i bamba och vi märkte direkt skillnad på ljudvolymen och att de pratade med kompisar som de inte brukade prata med.

1.8.2.3 Analys

Värdegrund och samspel

- Eleverna i årskurs 2 är mest positiva i sina svar på fritidsenkäten. Detta kan bero på att dessa klasser har alla blivit välfungerande grupper.

Inflytande och delaktighet

- Våra elever har varit positivt inställda till de nya aktiviteter som vi har gjort. Eleverna har själva fått ta del av det och finslipat det inom vissa ramar till som det är idag.
- Vi kan se i GR enkäterna att vi har lyckats med processerna i årskurs 2 och 3 där det har varit det mest drivande arbetet. Delaktighet och inflytande ska öka med ålder och mognad och därför har vi kanske inte kommit lika långt med förskoleklass och årskurs 1.
- Vi hade svårt att få ett avslut av till exempel talang, barnen ville hellre skapa fritt/ leka rollekar än göra ett stort uppträdande.

Pedagogisk utveckling

- Vi kan se att vi skulle fokuserat på en förmåga i taget och inte tagit alla syftesformuleringar på en gång. Till hösten har vi kommit överens om att fokusera på förmågan att kommunicera och arbeta för att den förmågan arbetas med tillsammans med skolan på ett bättre sätt.
- Fritidshemmets personal behöver fortbildas i hur fritidshemmets uppdrag har förändrats i och med Allmänna råd.
- Vi måste förnya vår verksamhet, så att den inte blir slentrianmässig. Detta kommer vi att göra genom att följa Skolverkets allmänna råd för verksamheten, samt genom att se till att vi har en pedagogiskt ansvarig som leder arbetet med planeringen av verksamheten.
- Vi måste också bli bättre på att ha aktiviteter som är attraktiva för både flickor och pojkar.
- Vi har också nu genomfört ett förtydligande kring ansvarsområden inom förskoleklass och fritids för personalen som därmed fått olika områden att ta ansvar för och utveckla. Vi kan redan se hur det inneburit en acceleration av antalet projekt och genomförbara idéer inom ramen för framför allt fritids.
- Vi behöver öka vår medvetenhet kring fritidshemmet uppdrag och synliggöra för elever, vårdnadshavare och för oss själva hur fritids stimulerar elevernas utveckling genom att till exempel skriva LPP:er samt aktivt arbeta med BFL.

Organisation/miljö

- Vi tycker att i stort sett det vi har planerat har vi lyckats genomföra.
- Vad vi kunde gjort bättre är att få bättre planeringsmöjligheter.
- Våra lokaler är inte gjorda för att bedriva fritidshem. Önskvärt hade varit att ha flera smårum att fördela barnen i men så är det inte idag. Vi behöver därför diskutera resultatet i personalgruppen och reflektera över hur vi på bästa sätt använder de lokaler vi har.
- Under förra läsåret startade en diskussion kring hur vi kan förbättra strukturen kring våra arbetslagsträffar. Fritidspersonalen har tidigare inte kunnat delta regelbundet på dessa träffar på grund av att de har varit i barngrupp.
- Inför detta läsåret har vi behov av att stärka upp antalet personal på eftermiddagarna för att kunna möta de stora barngrupper som vi har på våra fritidshem.
- Vårt fritidshem har inte fungerat optimalt rent organisatoriskt under förra läsåret. Det har varit diskontinuitet i personalen, svårigheter att rekrytera kompetent personal och även otydlighet i ledarskap och delegation. Trots det har den personal som stannat kvar hållit i verksamheten på ett mycket bra sätt.

- Vi kan se att fritidshemmet behövde mer tid tillsammans och till hösten kommer mötestiden utökas till 90 minuter och gemensam enskild planeringstid finns utlagd.
- Flera års processarbete har nu lett till fler avdelningar, mindre barngrupper och olika inriktningar (åldersanpassad) på verksamhetens innehåll för de olika avdelningarna. Det ledde till ökad trygghet och glädje hos de yngre barnen och ökad närvaro för de äldre av samma orsaker.
- Kvaliteten kommer öka om arbetet bedrivs i det gemensamma arbetslaget tillsammans med lärare och förskollärare. Det ska alltid finna en deltagande fritidspedagog från varje avdelning på de gemensamma lagmötena för att diskutera trygghet, trivsel och eventuella extra anpassningar runt eleverna.

1.8.2.4 Slutsats

Enheternas slutsatser samlade under kategorier:

Värdegrund och samspel

- Ett av våra fokus för nästa år är trygghet och studiero.
- Arbetet med mentorsbarn ska utvecklas eftersom det är en garanti för att varje barn blir sett och att eventuellt utanförskap eller annan orsak till insats sker snabbt.

Inflytande och delaktighet

- Vi måste också bli bättre på att ha aktiviteter som är attraktiva för både flickor och pojkar.
- Ett särskilt fokusområden för läsåret 2015/2016 är inflytande över aktiviteter
- Under läsåret 2014/2015 har fokus varit på elevinflytande och delaktighet. Detta arbete har resulterat i ett ökat medvetande hos pedagogerna. Ett arbete som kommer att fortgå genom diskussioner kring hur vi kan visa på det faktiska inflytandet som eleverna har över verksamheten och peka på vilka delar de kan respektive inte kan ha inflytande över.
- Verksamheten måste bli bättre på att visa på det faktiska inflytande som eleverna har över verksamheten och peka på vilka delar de kan respektive inte kan ha inflytande över.

Pedagogisk utveckling

- Vi behöver på nytt aktualisera skolverkets allmänna råd för fritidshemmet.
- Fokus under kommande läsår kommer vara att fortsätta driva arbetet med förmågor i samarbete mellan fritidshem och skola. Fokus kommer ligga på förmågan att kommunicera, då vi ser att det är något som ett tätare samarbete mellan skola och fritidshem kan gynna elevernas lärande.
- Vi måste förnya vår verksamhet, så att den inte blir slentrianmässig. Detta kommer vi att göra genom att följa Skolverkets allmänna råd för verksamheten, samt genom att se till att vi har en pedagogiskt ansvarig som leder arbetet med planeringen av verksamheten.
- Vi har arbetat med skolverkets Allmänna råd för fritidshem och diskuterat pedagogiska planeringar och dokumentation. Detta arbete upplever vi har stärkt pedagogerna i sin yrkesroll. Fortsättningsvis kommer vi diskutera vilka mål vi ska planera, följa upp, utvärdera och analysera under detta läsår.
- Det fortsatta arbetet består av att arbeta fram ett förtydligt måldokument med planering för årets verksamhet redan i början av läsåret. Det skapar en tydlighet för både personal och elever/vårdnadshavare och som efterfrågats av alla.
- Fortsatt viktigt område att utveckla är hur vi på ett säkert sätt kan överlämna kännedom kring visad kunskap (under fritidstid) till bedömande lärare. Där är vi inte riktigt framme ännu, men målet är att ligga i framkant även inom detta område.

Lust att lära

- Under läsåret 2015/2016 kommer förskoleklasserna och fritidshemmen gemensamt att satsa på att utveckla leken för att öka lärandet samt för att utveckla den sociala kompetensen hos eleverna.
- Utbudet av aktiviteter fortsätter att utökas och förändras i dialog med barnen.

- Att satsa på fritids är en bra investering för kunskapsutveckling och möjliggör fler vägar till lärande.
- Försteläraren kommer att driva ett UR- projekt under läsåret under kategorimöten som ger exempel på hur fritidshemmet kan fyllas med lust till lärandet.

Organisation och miljö

- Flera års arbete med struktur och innehåll parallellt med förtydligade ansvarsområden för personalen och goda rekryteringar tror vi leder mot högre resultat.
- Vårt fritidshem har kommit en bit på väg i utvecklingen i sina fokusuppdrag. Vi är nu ett fritidshem som leds av en arbetslagsledare. Specialpedagogen är med en gång i månaden. Det har varit ett händelserikt år där vi har fått se att det arbetet vi påbörjade i juni 2014 har gett effekt. I och med några lyckade rekryteringar till hösten tror vi att utvecklingen kommer gå snabbare.
- Vi behöver se till att rekrytera eller omfördela personal, så att vi har en person som är pedagogiskt ansvarig för verksamheten. Vi räknar med att vara klara med det till 2016.
- Inför detta läsår har vi arbetat för att stärka upp antalet personal på eftermiddagarna för att kunna möta de stora barngrupper som vi har på våra fritidshem. Detta hoppas vi resulterar i nöjdare personal, mindre sjukfrånvaro samt elever som känner sig sedda.
- Vi har ändrat struktur på våra arbetslagsmöten så att all personal som ingår i arbetslaget träffas var tredje vecka. Vår förhoppning är att detta medför ökad delaktighet och även ökad arbetsglädje.
- Att få en stabil, tydlig och kompetent organisation på fritidshemmet så att vi kan börja jobba på allvar med fritidshemmets uppdrag och innehåll är prioriterat under kommande läsår.
- Vi har redan börjat arbetet med att skapa en lugn vrå på fritidshemmet, då många elever efterfrågar det.
- Samverkan med skolan är ett fokusområde under kommande läsår. Verksamheterna kommer att i ökad utsträckning samverka kring lokalerna och det blir en utmaning för pedagogerna att få detta att fungera på ett smidigt sätt.
- Arbetet kommer också att bedrivas mycket i det gemensamma arbetslaget tillsammans med lärare och förskollärare. Det ska alltid finna en deltagande fritidspedagog från varje avdelning på de gemensamma lagmötena för att diskutera trygghet, trivsel och eventuella extra anpassningar runt eleverna.
-

Digitalisering

- Vi har ett fokusområde inom utveckling av IKT

Övergripande slutsatser/åtgärder

Det är första gången som verksamheten på fritidshemmen beskrivs och analyseras specifikt i sektorns systematiska kvalitetsarbete. Det innebär att vi inte kommer att dra några stora slutsatser utan vi behöver fortsätta att fördjupa bilden inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetets olika steg.

Att det finns skillnader i kvalitet mellan skolorna blir synligt i deras beskrivningar. Någon skola är mycket duktig på att analysera sin verksamhet och tydliggöra sitt arbete, medan någon annan inte har haft förutsättningar och underlag att beskriva något alls. Att vi behöver fortsätta följa och stödja det systematiska kvalitetsarbetet på fritidshemmen blir tydligt.

Det framgår att många både problem och lösningar rör sig inom området organisation. När resurserna är begränsade blir det avgörande att använda dem så genomtänkt det bara är möjligt. Det går också att se en fara om för många förklaringar och åtgärder rör organisation, det är viktigt att sätta stort fokus på hur pedagogerna arbetar för att bidra till elevernas utveckling mot målen.

På fritidshemmen lägger man inför läsåret 2015/2016 fokus på olika processer utifrån sina individuella behov. Det är viktigt att så sker men vi kommer också gå in med en gemensam fortbildningsinsats kallad Fritidslyftet i syfte att stärka kvaliteten på våra fritidshem och skapa större likvärdighet. Där kommer alla pedagoger med fokus fritidshem delta i kollegialt lärande under läsåret 2015/2016 som tar sin utgångspunkt i Skolverkets Allmänna råd, med fördjupningar.

1.8.3 Elevgrupperna och miljön

9 § Huvudmannen ska se till att elevgrupperna har en lämplig sammansättning och storlek och att eleverna även i övrigt erbjuds en god miljö.

Elevgrupperna och miljön

Skolorna rapporterar i huvudsak lämpliga gruppammansättningar/storlekar. Storleken på avdelningar och grupper varierar utifrån lokala förutsättningar och behov.

Avseende god miljö lyfter några skolor fram att lokalerna inte är optimalt anpassade för fritidsverksamhet samt i vissa fall slitna.

1.9 Kolla din skola

1. Undervisning och lärande (del 1)

Undervisningen utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan för grundskolan, samt för respektive nationellt program och ämnesplaner gällande gymnasieskolan.	
Stämmer	9
Stämmer delvis	2
Stämmer inte	

För området Undervisning är det relativt många som skattar Stämmer delvis. Det ser vi som en viktig signal på att det återstår en hel del att utveckla inom undervisningen, särskilt avseende elevernas inflytande. Det är också en rimlig slutsats på kommunnivå att ett stort fokus bör ligga på utveckling av undervisningen för att nå högre kunskapsresultat. De stora satsningarna på Matematik- och Läsluft är en väsentlig del av detta.

2. Undervisning och lärande (del 2)

Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna.	
Stämmer	6
Stämmer delvis	5
Stämmer inte	

3. Undervisning och lärande (del 3)

I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.	
Stämmer	3
Stämmer delvis	8
Stämmer inte	

4. Undervisning och lärande (del 4)

Lärarna stärker elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan.	
Stämmer	6
Stämmer delvis	5
Stämmer inte	

5. Undervisning och lärande (del 5)

Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.	
Stämmer	3
Stämmer delvis	8
Stämmer inte	

6. Extra anpassningar och särskilt stöd

Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.	
Stämmer	8
Stämmer delvis	2
Stämmer inte	1

7. Extra anpassningar och särskilt stöd (del 2)

När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas.	
Stämmer	5
Stämmer delvis	6
Stämmer inte	

8. Bedömning och betygssättning (del 1)

Läraren utvärderar elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven.	
Stämmer	9
Stämmer delvis	2
Stämmer inte	

9. Bedömning och betygssättning (del 2)

Läraren utnyttjar vid bedömning och betygssättning all tillgänglig information om elevernas kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven, och gör en allsidig bedömning av dessa kunskaper.	
Stämmer	8
Stämmer delvis	3
Stämmer inte	

10. Bedömning och betygssättning (del 3)

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras om elevens utveckling.	
Stämmer	10
Stämmer delvis	1
Stämmer inte	

11. Trygghet och studiero (del 1)

Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.	
Stämmer	4
Stämmer delvis	7
Stämmer inte	

12. Trygghet och studiero (del 2)

Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.	
Stämmer	8
Stämmer delvis	3
Stämmer inte	

13. Förutsättningar för lärande och trygghet (del 1)

Lärarna vid skolenheten har legitimation och är behöriga för den undervisning de bedriver, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav.	
Stämmer	7
Stämmer delvis	4
Stämmer inte	

14. Förutsättningar för lärande och trygghet (del 2)

Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen.	
Stämmer	7
Stämmer delvis	4
Stämmer inte	

15. Förutsättningar för lärande och trygghet (del 3)

Det bedrivs ett förebyggande värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet.	
Stämmer	7
Stämmer delvis	3
Stämmer inte	1

16. Förutsättningar för lärande och trygghet (del 4)

Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.	
Stämmer	
Stämmer delvis	6
Stämmer inte	5

Skollagen är tydlig gällande elevhälsans uppdrag. Elevhälsans uppgift ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Under de senaste åren har den centrala elevhälsan arbetat med att utveckla de olika professionsuppdragen och det gemensamma tvärprofessionella uppdraget med fokus på förebyggande insatser. I Kolla din skola har rektorerna skattat enligt följande inom detta område:

Stämmer:

Stämmer delvis: Nödinge, Kyrkby, Albo, Arosenius, Garnvinde, IM

Stämmer inte: Bohus, Himla, Maden, Nol, Surte, Älvängen, Särskolan

Det är naturligtvis bekymmersamt att rektorerna inte i större utsträckning uppfattar att elevhälsan på sin enhet arbetar enligt skollagens tydliga intentioner. Analysen av detta måste göras tillsammans med rektorerna och elevhälsan. Trots att det förebyggande varit i fokus i den centrala elevhälsans metod och kompetensutvecklingsarbete så blir det inte verkstad i det lokala EHT-arbetet ute på skolorna. Under det senaste året har också en satsning på elevhälsoarbetet gjorts med utgångspunkt i Partanens tankar om elevhälsoarbete, som ett led i satsningen var även Mikael Hellstadius och föreläste om elevhälsan i skollagen. På den senaste halvdagen hade rektorerna med sig enhetens utvecklingsområden inom elevhälsoarbetet för att fördjupa och komma vidare tillsammans med elevhälsopersonal och arbetslagsledare. Utifrån skattningen så bör flera skolor arbetat med området förebyggande och hälsofrämjande under mötet den 7 maj. Även om det refereras lite till elevhälsan i de pedagogiska boksluten, det skiljer dock mellan de olika enheterna, så framgår det att flera rektorer vill öka det förebyggande uppdraget för elevhälsan, det gäller bl.a. det trygghetsskapande arbetet som flera rektorer vill utveckla. Elevhälsans uppdrag kommenteras dock knappt alls i anslutning till arbete med elever i behov av särskilt stöd eller skolans utvecklingsarbete eller systematiska kvalitetsarbete. Det finns dock enstaka enheter som i sina bokslut och i aktiviteter i delårsrapporten tydligt sätter elevhälsans uppdrag i ett utvecklingsområde både gällande förhållningssätt

och utveckling av arbetet med anpassningar och särskilt stöd. Några enheter beskriver hur EHT ska närma sig arbetslagen. Intressant är att några enheter diskuterar ur ett mer systemiskt perspektiv gällande skolans roll, men också elevhälsans roll, avseende behovet av samarbete med andra samhällsaktörer för att lyckas i uppdraget.

Det är således en olikhet i hur Elevhälsans kompetens används på skolorna. En majoritet av rektorer och skolor använder inte sin elevhälsa som stöd för den inre organisationen i ett proaktivt syfte. Arbetslag och pedagoger vänder sig i stor utsträckning till elevhälsan först när misslyckanden redan har skett i sociala och/eller pedagogiska sammanhang. Professionerna inom elevhälsan har inte heller alltid en klar bild av vad som främst ska rymmas i deras tjänst och uppdrag. Det är risk att den totala kompetensen inom elevhälsans professioner inte nyttjas på ett förbyggande och/eller effektivt sätt utifrån elevperspektiv och resultatfokus.

17. Förutsättningar för lärande och trygghet (del 5)

Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.	
Stämmer	1
Stämmer delvis	5
Stämmer inte	5

18. Förutsättningar för lärande och trygghet (del 6)

Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.	
Stämmer	5
Stämmer delvis	6
Stämmer inte	

19. Styrning och utveckling av verksamheten (del 1)

Rektorn följer upp skolenhetens kunskapsresultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras.	
Stämmer	8
Stämmer delvis	3
Stämmer inte	

20. Styrning och utveckling av verksamheten (del 2)

Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa.	
Stämmer	10
Stämmer delvis	1
Stämmer inte	

21. Styrning och utveckling av verksamheten (del 3)

Personalen vid skolenheten ges möjlighet till den kompetensutveckling, som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.	
Nöjd	6
Delvis nöjd	3
Inte nöjd	2

22. Styrning och utveckling av verksamheten (del 4)

Rektorn fördelar resurser inom skolenheten efter elevernas olika förutsättningar och behov.	
Nöjd	9
Delvis nöjd	2
Inte nöjd	

